



บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ไพรัชกอสูร

เรื่องย่อ

"หวาน" และ "แก้ว" ใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันบนเกาะ "บันดาว" จนมีลูกสาวคนหนึ่งชื่อ "กึ่งนาง" ทั้งสองมีอาชีพจับปูปลาไปขาย วันหนึ่งเมื่อหวานและแก้วไปเที่ยวกรุงเทพฯ หวานก็ไปหลงคารม "วิฑูรย์" หนุ่มชาวกรุง ซึ่งแท้จริงแล้วเป็นแมงดา ทั้งสองคนช่วยกันทำร้ายแก้วจนบาดเจ็บ แก้วกลับบ้านไปด้วยความเสียใจและอาฆาตแค้น จนกระทั่งแก้วได้พบกับ "ดวงพร" ผู้หญิงที่มีหน้าตาเหมือนกับหวานมาก จึงจับตัวมาและทรมาณดวงพร เพราะคิดว่าเป็นหวาน ในที่สุดความจริงก็ถูกเปิดเผยว่าดวงพรเป็นคนละคนกับหวาน ทั้งสองเป็นคู่แฝดกัน หวานตัวจริงเป็นโสเภณีอยู่ในกรุงเทพฯ และถูกฆ่าตายในตอนท้าย แก้วสำนักผิดขอให้ดวงพรกลับมาอยู่กับตนและลูก และเรื่องก็จบลงอย่างมีความสุข

การถ่ายทอดความหมายใน เรื่องของโสเภณี

ในการวิเคราะห์การสร้างความหมายในเรื่องของโสเภณีในงานวิจัยชิ้นนี้ จะพิจารณาจาก 3 ส่วนหลัก ๆ คือโครงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตโสเภณี ภาพของตัวละคร และความหมาย ซึ่งจะนำไปสู่มุมมองในเรื่องของโสเภณีที่ถูกนำเสนอในละคร

โครงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตโส เภณี

หญิงคนหนึ่งเข้ามาเที่ยวในกรุงเทพฯกับสามี แล้วถูกแมงดาหลอกให้ตายใจ หลังจากนั้นก็บังคับให้ขายตัว ในตอนท้ายเธอพยายามจะหนี แต่เธอก็ต้องจบชีวิตลงในช่องค้วยน้ำมือของแมงดาที่เธอเคยหลงชื่นชมนั่นเอง

- กระบวนการเข้าสู่อาชีพโสเภณีของ "หวาน"

1. สาเหตุของการเข้าสู่อาชีพ เกิดจากความใจง่ายและความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เมื่อเจอเล่ห์เหลี่ยมและชั้นเชิงของแมงดาหนุ่มรูปหล่อ ปากหวาน จึงตกหลุมพรางโดยง่าย

2. วิธีการเข้าสู่อาชีพ เมื่อหวานมีเพศสัมพันธ์กับแมงดาและได้ทำร้ายแก้วบาดเจ็บ เธอก็กลัวจะถูกตำรวจจับ วิหุระยจึงได้ที่ นำเรื่องตำรวจมาขู่หวานให้ทำในสิ่งที่เขาสั่ง ในที่นี้หวานจึงเป็นเหมือน "ลูกไก่ในกำมือ" และจำต้องยอม

3. วิธีการประกอบอาชีพ "หวาน" เริ่มขายบริการทางเพศด้วยการเป็นนางทางโทรศัพท์ ซึ่งถือเป็นโสเภณีระดับสูง และภายหลังได้เปลี่ยนรูปแบบมาเป็นโสเภณีประจำช่อง ถือเป็นโสเภณีระดับต่ำ

สำหรับเรื่องราวของโสเภณีนั้น สามารถวิเคราะห์ได้จาก 2 ส่วนที่สำคัญ คือ สภาพชีวิตของโสเภณี และกระบวนการค้าประเวณีที่ละครได้นำเสนอไว้

- การนำเสนอสภาพชีวิตของโสเภณี

การเสนอเรื่องราวของผู้หญิงกลุ่มนี้มักจะเป็นการพูดถึงวิถีชีวิตในแต่ละวัน เช่น กิจวัตรประจำวันในตอนเช้า การรับแขก การเล่นไพ่ การดูโทรทัศน์ โดยมักจะมีแมงดาหรือนักเลงคุมช่องเข้ามาแสดงอำนาจข่มขู่ให้เห็นอยู่เสมอ เป็น

กิจกรรมประจำวันที่สามารถพบเห็นได้ตลอดทั้งเรื่อง โดยไม่ได้มีการกล่าวถึง "กิจกรรมนอกช่อง" หรือวิถีชีวิตด้านอื่น ๆ ของผู้หญิงเหล่านี้เลย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โสเภณีนั้นมีชีวิตเพียงด้านเดียวเท่านั้น กล่าวคือเมื่อเป็นโสเภณีแล้ว ก็จะมีบทบาทและสถานภาพเป็นโสเภณีแต่เพียงอย่างเดียว ไม่ได้เป็นอย่างอื่นเลย ในขณะที่คนทั่วไปจะมีบทบาทและสถานภาพหลายอย่างในสังคม เช่น นอกจากจะเป็นพนักงานขายของในห้างสรรพสินค้าแล้ว ก็ยังเป็นแม่ของลูก เป็นคนไข้ในโรงพยาบาล เป็นต้น ชีวิตที่ผ่านไปในแต่ละวันของเธอ ถ้าไม่ได้รับแขกก็ไม่ทำอะไรนอกจากดูโทรทัศน์ หรือไม่ก็เล่นไพ่ ลักษณะเช่นนี้มีความหมายว่า โลกของเธอแคบมาก หากไม่ทำงานก็จะทำกิจกรรมอยู่ไม่กี่อย่าง เป็นสิ่งที่ซ้ำซากจำเจ ไม่ได้เรียนรู้หรือริเริ่มอะไรใหม่ ๆ

สิ่งที่น่าสังเกตก็คือ การเปลี่ยนจากนางทางโทรทัศน์มาเป็นโสเภณีประจำช่องของหวานนั้น แสดงให้เห็น "ความถดถอย" ในอาชีพโสเภณี กล่าวคือในขณะที่อาชีพอื่นยังมีประสบการณ์และอายุการทำงานมาก ยิ่งมีความก้าวหน้าได้เลื่อนตำแหน่งและเพิ่มเงินเดือน แต่โสเภณีนั้นยังเป็นนาน ก็ยิ่งตกต่ำ ถูกลดทั้งตำแหน่งและค่าตัว นอกจากนี้การเกี่ยวข้องกับอบายมุข (เล่นไพ่) ก็ทำให้ภาพพจน์ของพวกเธอแย่ลงไปกว่าเดิม

- การนำเสนอกระบวนการค้าประเวณี

ในเรื่องนี้จะเสนอภาพของนางทางโทรทัศน์ ซึ่งภายหลังเปลี่ยนเป็นโสเภณีในช่อง โดยมีผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการค้าประเวณี 3 กลุ่ม คือ

1. แมงดา ซึ่งในที่นี้เป็นเจ้าของกิจการด้วย มีหน้าที่คอยจัดหาผู้หญิงให้กับแขก ในเรื่องนี้ แมงดาจะถูกนำเสนอว่าเป็นชายหนุ่มรูปหล่อ ปากหวาน มีเล่ห์เหลี่ยมชั้นเชิงในการหลอกล่อผู้หญิง ชอบวางอำนาจ ชอบใช้กำลัง

2. นักเลงประจำช่อง หรือลูกน้องของแมงดาวิฑูรย์นั่นเอง มีหน้าที่คอยควบคุมหญิงโสเภณี หากใครขัดจิ้น ก็จะจัดการซ้อม ตบตีเพื่อให้กลัวและเข็ดหลาบ นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เชียร์แขกอีกด้วย ในเรื่องนี้ ภาพของนักเลงประจำช่องจะเป็นภาพของชายร่างกำยำ ชอบวางอำนาจ ชอบใช้ความรุนแรง

3. ผู้มาใช้บริการ ในช่วงที่ให้บริการแบบนางทางโทรศัพท์นั้น แยกส่วนใหญ่จะเป็น "เสี่ย" แต่ภายหลังเมื่อเปลี่ยนเป็นช่อง ผู้ที่มาเที่ยวก็จะลดระดับลงเป็นเพียงผู้ชายธรรมดาทั่ว ๆ ไป ทั้งนี้ละครก็ไม่ได้ให้รายละเอียดของคนกลุ่มนี้ไว้

จะสังเกตได้ว่า บุคคลในการค้าประเวณีที่แวดล้อมโสเภณีทั้ง 3 กลุ่มนี้ ล้วนแต่เป็น "คนพาล" มิใช่ "บัณฑิต" กล่าวคือ ละครได้สร้างภาพสังคมของโสเภณีว่า ประกอบด้วย "คนไม่ดี" คนที่เธอรู้จักมีเพียง "แมงดา นักเลงประจำช่องและผู้ที่มาเที่ยว" เท่านั้น เธอไม่เคยมีโอกาสดำเนินการสร้างสรรค์กับ "คนดี" เลย เป็นการตอกย้ำว่าชีวิตของโสเภณีนั้น "ไม่มีอะไรดีเลย"

วิธีการค้าประเวณีในเรื่องนี้ก็ไม่ซับซ้อนนัก โดยในช่วงที่ให้บริการทางโทรศัพท์นั้น แยกจะโทรมา "สั่ง" ผู้หญิง ซึ่งทางสำนักจะส่งไปให้โดยพิจารณาตามความเหมาะสม ส่วนในช่วงที่เปลี่ยนเป็นช่องนั้น แยกจะเป็นผู้เลือกผู้หญิงแล้วก็พากัน "ขึ้นห้อง" ทั้งนี้ลักษณะดังกล่าวเป็นสถานบริการแบบ "เปิดเผย" ถือเป็นรูปแบบ "เก่า" ของการค้าประเวณี ซึ่งในเรื่องนี้ก็ไม่ได้นำปัญหาดังกล่าวมาตีแผ่หรือให้ข้อมูลรายละเอียดแต่อย่างใดเป็นเพียงส่วนประกอบย่อย ๆ ของเรื่องเท่านั้น

ภาพของตัวละคร พิจารณาจากองค์ประกอบย่อย 4 ประการคือ

- ลักษณะทั่วไปของตัวละคร
- ลักษณะนิสัยและสภาพจิตใจ

- การมองตัวละคร
 - บทบาทและความสำคัญของตัวละคร
- ลักษณะทั่วไปของตัวละคร

"หวาน"

- สถานภาพ - แต่งงานแล้ว มีลูกสาว 1 คน
- อาชีพเดิม - ช่วยสามีหาปลาไปขาย
- ภูมิลำเนา - ต่างจังหวัด
- การศึกษา - ป. 4
- เชื้อชาติ - ไทย
- ฐานะ - ปานกลาง ก่อนข้างต่ำ

- บุคลิกนิสัย และสภาพจิตใจของตัวละคร

พบว่า ก่อนที่จะมาเป็นโสเภณี หวานเป็นคนปากจัด ไม่รักสามีและลูก ชอบใช้ความรุนแรง เสียงดังโวยวาย ขี้โอ้อวด เห็นแก่ได้ โง่แล้วอวดฉลาด พุดจาหยาบคาย ท่าทางจัดจ้าน ซึ่งภาพเหล่านี้มีความหมายว่าเป็น "ผู้หญิงไม่ดี" ถึงแม้ว่าตอนท้าย หลังจากที่ได้พบพ่อแล้วเริ่มสำนึกผิดคิดจะกลับตัว แต่ก็ไม่มีโอกาสเสียแล้ว การที่ละครสร้างภาพของผู้หญิงที่จะมาเป็นโสเภณีในลักษณะเช่นนี้ สามารถตีความได้ว่า ละครกำลัง "บอก" ให้ผู้หญิงทำตัวดี ๆ เนื่องจากหากทำตัวไม่ดี ต่อไปจะต้องได้เป็นโสเภณีและพบจุดจบแบบหวาน

สำหรับโสเภณีคนอื่น ๆ ที่อยู่ในช่วงเดียวกันนั้นเป็นเพียงตัวประกอบเล็ก ๆ ที่ไม่มีบทบาทสำคัญแต่อย่างใด และภาพที่ถูกนำเสนอ ก็จะเป็นภาพของผู้หญิงที่แต่งตัวล่อแหลม แต่งหน้าจัด พุดจาหยาบคาย โวยวาย ขี้โอ้อวด มีชีวิตอยู่

ไปวัน ๆ ซึ่งภาพทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงภาพของโสเภณีที่มีลักษณะ "ร่วม" เหมือนกัน ไม่ว่าจะ เป็นในเรื่องของการแต่งกาย ภาษา บุคลิกลักษณะ จึงกล่าวได้ว่าภาพของโสเภณีใน "ไพร่กอสุร" มีเพียงภาพเดียว

การนำเสนอเช่นนี้เป็นการ "stereotype" ภาพของโสเภณี เช่นเดียวกับคำกล่าวที่ว่า "ผู้หญิงพรคนั้น" ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความคิดที่ว่า โสเภณีนั้น "เหมือน ๆ กัน" ไม่มีความแตกต่าง

- การมองตัวละคร แบ่งเป็น

1. การมองตนเอง

หวานก็เป็นเช่นเดียวกับโสเภณีอื่น ๆ ในช่องที่ไม่คิดหาทางหรือดิ้นรนให้ตนเองมีชีวิตที่ดีกว่าเดิม เธอคิดว่าเธอไม่มีที่ไป จะกลับบ้านสามีก็คงจะไม่ยอมรับ ชาวบ้านก็คงจะถูกเหยียดหยาม ดังจะเห็นได้จากคำพูดที่เธอพูดกับพ่อตอนที่พ่อพยายามเกลี้ยกล่อมให้เธอกลับบ้าน ดังนั้นสิ่งที่เธอควรทำและต้องทำก็คือการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าของช่องแต่เพียงอย่างเดียว ไม่มีสิทธิขัดขืน หรือออกความเห็นใด ๆ มุมมองเช่นนี้ สะท้อนให้เห็นความเชื่อที่ว่า ผู้หญิงเมื่อก้าวเข้าสู่อาชีพโสเภณีแล้วก็ต้องเป็นโสเภณีตลอดไป ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงไปทำอาชีพอื่นได้ คำว่า "โจรกลับใจ" ไม่เคยเกิดขึ้นในหมู่โสเภณี และการที่เธอทำตามคำสั่งของเจ้าของช่อง โดยไม่ขัดขืนนั้นแสดงให้เห็นว่า นอกจากเธอจะสูญเสีย "สิทธิในตัวเอง" แล้ว เธอยังสูญเสีย "วิญญาณของความเป็นคน" อีกด้วย ในที่นี้เธอเป็นเหมือน "วัตถุ" หรือ "สิ่งของ" ชิ้นหนึ่ง ซึ่งเจ้าของสามารถ "จัดการ" หรือ "ลงไม้ลงมือ" ได้ตามความพอใจ เนื่องจากเธอจะไม่ "ตอบโต้" หรือ "ต่อสู้" ใด ๆ

2. ปฏิกริยาที่ตัวละครอื่น (สังคม) มีต่อเขา

เนื่องจากหวานเป็นโสเภณีที่ "เข้าใหม่" ที่มาจากบ้านนอก เธอจึงถูกถือว่าเป็น "คนอื่น" ซึ่งแปลกแยกไปจากโสเภณีในกลุ่มเดียวกัน ดังนั้นปฏิกริยาของคนกรุงเทพฯ (ตัวแทนของสังคมเมือง) ที่มาจากมุมมองของบุคคลซึ่งอยู่ในแวดวงเดียวกันกับหวานเป็นส่วนใหญ่ นับจากวิฑูรย์ (เจ้าของช่อง) ชิดและชอบ (นักเลง) และโสเภณีคนอื่น ๆ นั้น จะเป็นไปได้ในลักษณะที่ว่า ในที่สุดหวานต้องตกอยู่ในเงื้อมมือของวิฑูรย์ และเมื่อก้าวเข้าสู่อาชีพโสเภณีแล้ว มุมมองที่บุคคลเหล่านี้มองหวานก็ยังคงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือเห็นว่าหวานเป็นสินค้าทางเพศ เป็นวัตถุที่เจ้าของสามารถจะทำอะไรก็ได้ตามความพอใจ ซึ่งหากหวานไม่ปฏิบัติตามเจ้าของก็มี "สิทธิ์และอำนาจ" ในการสั่งสอนหรือลงโทษได้อย่างเต็มที่

ส่วนมุมมองของชาวบ้านที่เกาะบ้านดาว (ตัวแทนของสังคมชนบท) ต่อผู้หญิงที่ประกอบอาชีพโสเภณีนั้น สามารถเห็นได้ตั้งแต่ตอนที่ หนังสือพิมพ์ลงข่าวเรื่องแก๊งกับหวาน ชาวบ้านที่รู้เรื่องต่างก็ประณามหวานที่ทำตัว "แบบนั้น" และปฏิกริยาของชาวบ้านที่มีต่อเรื่องนี้ ก็ถูกนำเสนอให้เห็นชัดเจนมากยิ่งขึ้นในตอนที่ แก้วพาดวงพร (ด้วยความเข้าใจผิดว่าเป็นหวาน) กลับไปที่เกาะและทรมานด้วยวิธีการต่างๆ นานา ไม่ว่าจะเป็นการทุบตี การล่ามโซ่ ซึ่งชาวบ้านก็เห็นว่า เป็นการสมควรแล้วที่ผู้หญิงซึ่งทำตัวแย่ ๆ แบบหวาน จะได้รับการกระทำเช่นนี้ และนอกจากจะไม่ห้ามแก้วแล้ว ชาวบ้านเองก็ยังใช้คำพูดและท่าทางแสดงความรังเกียจ ซึ่งซึ่งหวานอย่างเห็นได้ชัด

เมื่อพิจารณามุมมองของสังคมที่มีต่อโสเภณี ซึ่งถูกนำเสนอใน "ไฟรักกอสูร์" จะพบว่า ไม่ว่าจะเป็นสังคมเมืองหรือสังคมชนบทก็ล้วนแต่ "ไม่ยอมรับ" และ "ตั้งข้อรังเกียจ" เธอทั้งนั้น ซึ่งสามารถตีความได้ว่า ละครพยายามจะบอกผู้หญิง

ที่คิดจะเป็นโสเภณีว่า หากเข้าสู่อาชีพนี้แล้ว เธอจะต้องถูก "โคตเคี้ยว" จากสังคม ไม่ว่าจะ เป็นสังคมใดก็ตาม

- บทบาทและความสำคัญของตัวละคร

ในเรื่องนี้ หลังจากที่หวานได้กลายเป็นโสเภณีแล้ว ละครก็แทบจะไม่กล่าวถึงอีกเลย จะพูดถึงอีกครั้งในตอนท้ายเรื่อง เป็นการแสดงให้เห็นจุดจบของหวาน

สิ่งที่น่าสังเกตประการแรกก็คือ ในช่วงกลางๆ ของเรื่อง การมีชีวิตอยู่ของหวานนั้นไม่มีความสำคัญต่อการดำเนินเรื่องเลย แต่ในช่วงท้าย การที่หวานจะอยู่หรือจะตาย กลับเป็นปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญ การตายของหวานทำให้สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทำให้ดวงพรสามารถกลับไปใช้ชีวิตอยู่กับแก้วได้อีกครั้งหนึ่ง

ข้อสังเกตประการที่สอง ก็คือ ละครได้สร้างภาพตัวละครเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นผู้หญิงกันอย่างสิ้นเชิง โดย "ดวงพร" เป็นภาพของ "ผู้หญิงดี" ที่มีการศึกษา มีฐานะดี กิริยามารยาทเรียบร้อย ในขณะที่ "หวาน" เป็นภาพของ "ผู้หญิงไม่ดี" ไม่มีการศึกษา ฐานะยากจน นิสัยไม่ดี กิริยามารยาทไม่เหมาะสม และยังได้นำเสนอว่า ในขณะที่ดวงพรกลับไปอยู่กับแก้วนั้น หวานถูกเจ้าของช่องยิงเสียชีวิต ลักษณะเช่นนี้ให้ความหมายว่าผู้หญิงไม่ตัวอย่างหวานจะต้องได้พบจุดจบที่น่าอนาถ ในขณะที่ผู้หญิงตัวอย่างดวงพรจะได้พบกับอนาคตที่สดใส ได้กลับไปใช้ชีวิตร่วมกับครอบครัวที่เต็มไปด้วยความรัก ความอบอุ่น



ความหมาย

"ไฟร์กอสูร์" ได้เสนอภาพของผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งกำลังจะก้าวเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณีว่าเป็น "ผู้หญิงบ้านนอกที่เข้ากรุง" เป็นครั้งแรก ภาพที่หวานตื้นตื้นใจกับสิ่งที่ได้พบ ได้เห็นในกรุงเทพฯ ให้ความหมายถึง แนวโน้มที่จะหลงไปกับแสงสีและความเจริญทางวัตถุ ยิ่งแสดงความตื่นตัวกับสิ่งเหล่านี้มากเท่าไร โอกาสที่จะถูกล่อลวงโดยสิ่งดังกล่าวก็จะมีมากขึ้นเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าเป็นผู้หญิงไม่ดี ings แล้วอวดฉลาดแบบ "หวาน" ทั้งนี้การนำเสนอในลักษณะดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อ "ห้ามและปราม" ผู้หญิงว่าอย่าทำตัวไม่ดี โดยแสดงภาพของหวานเป็นตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาจุดยืนของละครที่มีต่อโสเภณี พบว่า ละครได้ตอกย้ำอุดมการณ์หลัก (dominant ideology) ในเรื่องบรรทัดฐานทางเพศของสังคมไทย ที่มองพฤติกรรมทางเพศของหญิงและชายโดยใช้มาตรฐานต่างกัน มองว่าโสเภณีมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ถือเป็น "หญิงคนชั่ว" โดยผ่านการนำเสนอภาพของหวานและโสเภณีคนอื่น ๆ ในทางลบ เช่น แต่งตัวโป๊ แต่งหน้าจัด พุดจาหยาบค้าย โวยวาย ไม่ระวังกิริยา รวมทั้งความคิดของหวาน ที่มีต่อตนเองว่า "ชั่วแล้วชั่วเลย" และมุมมองของสังคม (ในละคร) ที่รังเกียจผู้หญิง "แย่ ๆ" แบบหวาน

สำหรับรูปแบบและวิธีการนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวกับโสเภณี พบว่า "ไฟร์กอสูร์" ใช้กรอบแบบ System Approach ในการมองปรากฏการณ์ดังกล่าว โดยมองสาเหตุของการเข้าสู่อาชีพโสเภณีว่า มาจากตัวของผู้หญิงเอง ไม่ว่าจะ เป็นความใจง่าย ไม่รักสามี เห็นแก่ได้ ทะเยอทะยาน ings แล้วอวดฉลาด ในขณะที่เดียวกันก็กล่าวถึงความยากจนและการด้อยการศึกษา ซึ่งเป็นการมองในเชิงโครงสร้างทางสังคมแบบ Feminist Approach แต่การกล่าวถึงนี้เป็นไปอย่าง

ผิวเผินเท่านั้น ทั้งนี้ละครได้ "บอก" ว่า ต้นเหตุที่แท้จริงที่ทำให้หวานต้องเป็น โสเภณีเป็นเพราะ "ความไม่ดี" ของเธอเอง

นอกจากนี้ยังพบว่า "ไพรีกอสูร" ได้นำเสนอเรื่องราวของการให้คุณค่าแก่ผู้หญิง โดยใช้มาตรฐานเชิงซ้อนในเรื่องเพศ ที่ให้ความสำคัญกับประสบการณ์ทางเพศของผู้ชาย ในขณะที่ให้ความสำคัญกับพรหมจรรย์ของผู้หญิง โดยผ่านคำถามที่นายผาด (พ่อของหวานและดวงพร) ถามแก่ว่า "ไม่รังเกียจหวานหรือ หลังจากที่รู้เรื่องที่หวานไปเที่ยวกรุงเทพฯ และไปอยู่กับแมงดามา และข้อสงสัยที่แม่ของดวงพรและวัฒนาพยายามคาดคั้นว่าช่วงที่ถูกจับตัวไป ดวงพรได้เสียตัวให้กับใครหรือเปล่า ซึ่งแสดงว่า การมีเพศสัมพันธ์ของผู้หญิง เป็นสิ่งที่สำคัญมากกว่าคุณงามความดีเสียอีก และหากผู้หญิงคนนั้นไม่ค่อยมีความดีในจิตใจอย่างหวาน เธอก็แทบจะไม่เหลือคุณค่าอยู่แล้ว ดังนั้นภาพของผู้หญิงคืออย่างดวงพร จึงขัดแย้งกับภาพของผู้หญิงไม่ดีแบบหวานอย่างสิ้นเชิง ซึ่งคนดีก็จะได้เจอแต่สิ่งที่ดี ๆ ในตอนจบ ในขณะที่คนชั่ว ถึงแม้จะสำนึกได้และคิดจะกลับใจ เลิกเป็นโสเภณีเพื่อกลับไปใช้ชีวิตอย่างเดิม ก็จะไม่ได้รับโอกาสให้แก้ตัว ดูเหมือนว่าทางออกของเธอถูกปิดตายไปแล้ว สังคมไม่มี "ช่องว่าง" สำหรับเธออีกต่อไป

ทางโค้ง

เรื่องย่อ

ชีวิตของเด็ก 4 คน ที่บังเอิญมาเกี่ยวข้องกัน คือ วันสว่าง เอ็ด ยุพยง และโสเมิกา ซึ่งต่างก็มีปัญหาไปคนละแบบ วันสว่างไม่เคยได้รับความรักความเข้าใจจากพ่อ มีเพียงป้าวดี (ซึ่งตอนหลังถูกเปิดเผยว่าเป็นแม่ที่แท้จริง) ที่พยายามทุ่มเทความรักให้มากจนเกินไป วันสว่างกลายเป็นเด็กเก็บกดและมีปัญหา ในขณะที่เอ็ด ถึงแม้จะไม่มีพ่อแม่ แต่ก็ได้รับการเลี้ยงดูและเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากหม่อมย่า ทำให้เอ็ดสามารถผ่านช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ มาได้อย่างราบรื่น ส่วนยุพยงนั้น ที่บ้านยากจน เมื่อโตขึ้น ยุพยงเป็นโสเภณีโดยไม่ตั้งใจและบังเอิญได้มาเจอวันสว่าง ชีวิตของทั้งสองจึงมาเกี่ยวพันกันอยู่พักหนึ่งก่อนจะแยกกันไปคนละทาง ส่วนโสเมิกานั้น พ่อและแม่ไม่เคยสนใจเธอเลย ทั้งนี้นอกจากจะเป็นเพราะงานที่รัดตัวแล้ว ยังเป็นเพราะโสเมิกาเรียนไม่เก่งอีกด้วย ทำให้เธอกลายเป็นเด็กมีปัญหาคล้ายๆ กับวันสว่าง แต่ในที่สุดปัญหาต่างๆ ก็ได้รับการแก้ไขได้ทัน

โครงเรื่องที่เกี่ยวข้องชีวิตโสเภณี

เด็กสาวคนหนึ่งแอบไปเที่ยวแล้วถูกแมงดาหลอกให้ตายใจ หลังจากนั้น ก็บังคับให้ขายตัว จนเมื่อเธอมาเจอกับเพื่อนเก่า เธอพยายามจะจับเขา เพื่อให้เลี้ยงดูเธอตลอดไป แต่ในที่สุดก็พบว่า เป็นไปไม่ได้ เธอจึงออกจากบ้านเขาไป

- กระบวนการเข้าสู่อาชีพโสเภณีของ "ยุพยง"

1. สาเหตุของการเข้าสู่อาชีพ เริ่มจากความต้องการที่จะ "หา" คนที่จะมาเลี้ยงดู แต่กลับถูกแมงดาหนุ่มหลอกให้ตายใจ

2. วิธีการเข้าสู่อาชีพ หลังจากที่มีเพศสัมพันธ์กับแมงดาแล้วรู้ความจริงว่าถูกหลอกก็พยายามจะหนี แต่ถูกลูกน้องของแมงดาคอยควบคุมอยู่ ประกอบกับโดนขู่เรื่องค่าใช้จ่ายของในร้านค้าและแอบใช้บัตรเครดิตของคนอื่น จึงจำต้องขายตัว

3. วิธีการประกอบอาชีพ "บุพยง" เป็นผู้หญิงนั่งชิวโม่งในคอลเทล-เล้าจน์ ซึ่งขายบริการทางเพศด้วย ลักษณะเช่นนี้จัดว่าเป็นโสเภณีระดับสูง

- การนำเสนอสภาพชีวิตของโสเภณี

ภาพของผู้หญิงขายบริการทางเพศใน "ทางโค้ง" จะถูกนำเสนอในขณะที่กำลังแต่งหน้าแต่งตัวอยู่ในห้องแต่งตัว และตอนที่กำลังให้บริการแขกในสถานบริการ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี นับเป็นการสร้างภาพลบให้กับคนกลุ่มนี้ อย่างไรก็ตาม ในส่วนของ "บุพยง" นั้นมีการนำเสนอกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายนอก "ที่ทำงาน" ด้วย เช่นในเวลาที่เธอนำเงินมาให้แม่ที่บ้าน หรือตอนที่เธอไปเยี่ยม "มาลี" โสเภณีรุ่นพี่ ที่บ้าน ซึ่งภาพเหล่านี้นอกจากจะแสดงให้เห็นความกตัญญูและความมีน้ำใจ ซึ่งถือเป็นส่วนดีของเธอแล้ว ยังมีความหมายว่า ชีวิตของบุพยงนั้นไม่ได้เป็นโสเภณีตลอด 24 ชั่วโมง แต่ยังเป็นลูกของแม่ และเพื่อนบ้านของคนข้างบ้านอีกด้วย อย่างไรก็ตาม "กิจกรรมนอกที่ทำงาน" ที่เกิดขึ้นนั้นไม่ได้ทำให้เธอเกิดการ "เรียนรู้" อะไรใหม่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการพึ่งพาตนเอง ซึ่งเธอก็ได้เห็นตัวอย่างมาจากแม่ที่หาเลี้ยงตัวเองและครอบครัวมาโดยตลอด (สามีติดเหล้า ไม่ได้ทำงาน) แต่เธอกลับคิดว่าเธอไม่สามารถยืนได้ด้วยลำแข้งของตัวเอง แต่ต้อง "หา" ที่พึ่งหรือคนเลี้ยงดู เช่นเดียวกับที่เธอไม่ได้ตระหนักถึง "สิ่งที่จะต้องเผชิญในอนาคต" แม้ว่าจะมีภาพของมาลี โสเภณีรุ่นพี่ ซึ่งมีสภาพทรุดโทรม เป็นตัวอย่างให้ดูก็ตาม ทั้งนี้ การที่ละครได้ให้ภาพของมาลีที่ป่วยเป็นเอดส์ ซึ่งในที่สุดก็ต้องเลิกอาชีพและกลับบ้านไปนั้น เป็นการบอกเป็นนัย ๆ ถึงความตกต่ำของอาชีพนี้

- การนำเสนอกระบวนการค้าประเวณี

ในเรื่องนี้จะเป็นการพูดถึงรูปแบบการขายบริการทางเพศแบบใหม่ ซึ่งถือเป็นการค้าประเวณีแบบแอบแฝง ก็คือคอกเทลเล้าจน์ ทั้งนี้มีกระบวนการที่ไม่ซับซ้อนนักโดยมีเพียง

1. เจ้าของสถานบริการ ซึ่งนอกจากจะทำหน้าที่บริหารกิจการแล้วยังเป็นผู้ออกไป "หา" ผู้หญิงมาด้วย ทั้งนี้ "กฤษณ์" ไม่ได้ทำธุรกิจค้าประเวณีเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังมีบ่อนการพนันและติดต่อซื้อขายยาเสพติดด้วย ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นความซับซ้อนขององค์กรที่มีมากขึ้น ภาพของ "กฤษณ์" ที่ถูกนำเสนอจะเป็นชายหนุ่มรูปหล่อ แต่งตัวดี มีชั้นเชิง รู้จัก "จับจุด" ของผู้หญิง ฉลาดแกมโกง เจ้าคิดเจ้าแค้น

2. สุมุน มีหน้าที่คอยดูแลความเรียบร้อยในสถานบริการ และคอยทำตามคำสั่งของเจ้านาย ไม่ค่อยมีบทบาทมากนัก

3. ผู้มาใช้บริการ ส่วนใหญ่จะมีฐานะดี เป็น "เสีย" ทั้งนี้ละครได้นำเสนอภาพของคนกลุ่มนี้ เฉพาะฉากที่เกิดขึ้นในสถานบริการ ในช่วงสั้น ๆ เท่านั้น จะเห็นว่า บุคคลแวดล้อมยุพยงนั้น ไม่มีใครที่จะ "ชักจูง" เธอให้ไปทางที่ดีขึ้นได้เลย มีแต่จะหาประโยชน์จากตัวเธอและทำให้เธอ "ตกต่ำ" ลง

การค้าประเวณีในเรื่องนี้ เกิดขึ้นในคอกเทลเล้าจน์ ซึ่งจะมี "ผู้หญิงนั่งชิวโหมง" ไว้คอยบริการแขก โดยผู้หญิงเหล่านี้จะได้ส่วนแบ่งจากค่าเครื่องดื่มที่แขกสั่งให้ และหากมีการ "off" ผู้หญิงก็จะได้อำนาจจากแขก ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความสมัครใจและการตกลงกันระหว่างผู้หญิงกับแขกเอง ซึ่งในเรื่องนี้ได้นำเสนอเรื่องราวของการค้าประเวณีไว้ค่อนข้างละเอียดและทันสมัย สอดคล้องกับสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน

ภาพของตัวละคร เรียงตามลำดับดังนี้

- ลักษณะทั่วไปของตัวละคร

"ยุพยง"

สถานภาพ - โสัด

อาชีพเดิม - คนรับใช้

ภูมิลำเนา - กรุงเทพฯ

การศึกษา - ป.4

เชื้อชาติ - ไทย

ฐานะ - ยากจน

- บุคลิก นิสัย และสภาพจิตใจของตัวละคร

เนื่องจากที่บ้านฐานะยากจน คนหาเลี้ยงครอบครัวคือแม่คนเดียว ทำให้ยุพยงต้อง "ปากกัดตีนถีบ" มาตลอด เธอจึงเป็นเด็กแก่น ปากจัด ไม่กลัวใคร ซึ่งเมื่อโตขึ้นก็คงยังมีนิสัยเช่นเดิม และเมื่อได้เห็นคุณผู้หญิงที่เธอไปทำงานบ้านให้ เธอก็มีความทะเยอทะยาน อยากมีเงิน แต่งตัวสวยเช่นนั้นบ้าง เธอจึงเริ่มทำตัว "เยี่ยงโจร" อันเป็นสาเหตุที่ทำให้เธอต้องเป็นโสเภณี การนำเสนอ เช่นนี้มีความหมายว่า ละครกำลัง "ขู่" ผู้หญิงไม่ให้ทะเยอทะยานในทางที่ผิด เนื่องจากการกระทำเช่นนั้น อาจเป็นสาเหตุให้ต้องเป็นโสเภณีเหมือน"ยุพยง" อย่างไม่รู้ตัว ละครได้นำเสนอว่าเธอก็ยังมีส่วนดีคือ เมื่อเธอได้เงินค่าตัวมา ก็มักจะนำไปให้แม่ แสดงถึงความมีน้ำใจต่อครอบครัว

ส่วนตัวประกอบที่เป็นโสเภณีในเรื่องนั้น ภาพของ "มาลี" โสเภณีรุ่นพี่ ที่อยู่ข้างบ้าน ซึ่งเป็นโรค และได้เตือนให้ยุพยงเลิกจากการค้าประเวณีนั้นดูจะ

เป็นภาพที่ "แปลกและแตกต่าง" เนื่องจากการนำเสนอ "มาลี" ในลักษณะดังกล่าว สื่อให้เห็นถึง ความปรารถนาดีและความห่วงใยอย่างบริสุทธิ์ใจของ โสเภณีคนหนึ่งที่มีให้กับคนอื่น ถึงแม้จะไม่ได้รับการตอบสนองก็ตาม ในขณะที่ โสเภณีที่อยู่ในสถานบริการเดียวกับยุพยงนั้น จะถูกนำเสนอในลักษณะที่เป็นผู้หญิง แต่งตัวโป๊ แต่งหน้าจัด พูดจาเรื่องเพศกันอย่างเปิดเผย ชอบกระแนะกระแหน ขี้จ้อจลา ซึ่งถือเป็นภาพที่ "มีลักษณะเหมือน ๆ กัน" คือเป็นภาพแบบตายตัวของ โสเภณี

- การมองตัวละคร

1. การมองตนเอง

ในช่วงแรก ยุพยงไม่อยากขายตัว เนื่องจากเห็นว่าเป็นอาชีพที่น่ารังเกียจ เหมือนที่เธอเคยถูก "มาลี" ไว้ แต่เมื่อสถานการณ์บังคับ เธอก็จำเป็นต้องทำ อย่่างไรก็ตาม เมื่อทำไปแล้ว เธอก็ไม่คิดคืนวันที่จะไปประกอบอาชีพอย่างอื่น เนื่องจากเธอไม่มีความรู้อะไร และเธอก็ไม่อยากเผชิญความลำบากอย่างแม่ เธอจึงเห็นว่าการค้าประเวณีเป็นอาชีพที่เหมาะสมกับเธอ โดยให้เหตุผลว่า "งานสบาย เงินดี ไม่ต้องจบปริญญา" ซึ่งลักษณะเช่นนี้ แสดงให้เห็นนิสัยของเธอที่ "รักสบาย" "หนักไม่เอาเบาไม่สู้"

ขณะที่ผู้ที่มีอาชีพเช่นเดียวกับยุพยง ก็มักจะพูดว่า "ไม่อยากทำอาชีพนี้ แต่ที่ทำเพราะจำเป็น เพื่อความอยู่รอด เลี้ยงปากท้อง ถ้ามีปัญหาก็ไปทำอย่างอื่น" แต่ทุกคนก็ไม่ได้ใส่ใจที่จะหางานอย่างอื่นทำ มีเพียงมาลี เพื่อนบ้านเท่านั้นที่พยายามบอกให้ยุพยง "หาเส้นทางที่ดีกว่านี้" เนื่องจากการค้าประเวณีนั้น "ถึงแม้จะหาเงินได้ง่าย แต่ในที่สุดก็ไม่มีอะไรเหลือ" มาลีดูจะเป็นโสเภณีคนเดียวที่ตระหนักดีถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในวันข้างหน้ากับชีวิตของผู้หญิงอย่างพวกเธอ กล่าวคือ



เธอได้ผ่านการเรียนรู้สัจธรรมของอาชีพนี ในขณะที่ยุพยงยังไม่บรรลุความจริงดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ยุพยงเองก็รู้ว่าโสภณเป็นอาชีพที่สังคมรังเกียจ เธอจึงพยายามหาความชอบธรรมให้ตนเอง โดยอ้างว่าทำเพราะ "ความจนบังคับ" ทั้งนี้เธอก็คิดที่จะเลิกขายตัวหาก "หาสปอนเซอร์ถาวร" ได้ เนื่องจากเธอเชื่อว่าคงจะมีผู้ชายสักคนที่จะรักเธออย่างจริงจัง ไม่รังเกียจเธอ และจะใช้ชีวิตอยู่กับเธอได้ ซึ่งแนวคิดเช่นนี้ก็ตอกย้ำความคิดที่จะ "ฟัง" ผู้ชายให้เห็นอีกครั้ง

2. ปฏิกริยาที่ตัวละครอื่น (สังคม) มีต่อเขา

สำหรับมุมมองของคนภายนอกนั้น จะพบว่าทุกคนล้วนมีอคติต่ออาชีพนี เริ่มตั้งแต่ชาวบ้านที่มักจะเสียดสียุพยงเป็นประจำเวลาที่เธอจะไป "ทำงาน" ส่วนเอดันั้น ถึงแม้จะเป็นเพื่อนกันกับยุพยง ก็ยังบอกวันสว่างว่า "รู้ว่ายุพยงมีอาชีพอะไรแล้วยังจะไปยุ่งกับเค้าอีก" นอกจากนั้น วิสวัต บ้าวดี แสงอุษา อายุรุทธ อารตี โสภิกา รวมทั้งคนรับใช้ในบ้านของวันสว่างก็เห็นว่ายุพยงเป็นผู้หญิงไม่ดี มีอาชีพที่น่ารังเกียจ และความรังเกียจนี้ยิ่งเพิ่มมากขึ้นเมื่อทุกคนได้เห็นพฤติกรรมของยุพยง ไม่ว่าจะเป็นการที่ไม่มีมารยาทบนโต๊ะอาหาร การแต่งตัว ล้อแหลม การพูดจา รวมทั้งการวางตัวที่ไม่เหมาะสม ดังที่วิสวัตพูดถึงการแต่งตัวของยุพยงว่า "ชุดเดินเล่นของเธอล้อแหลมเหลือเกิน" หรือที่บ้าวดีพูดถึงยุพยงว่า "ท่าทางไม่มีสกุลรุนชาติ ผู้หญิงต่ำ ๆ" และ "ไม่มีมารยาท ให้เก็บกิริยาแบบนั้นไปใช้ที่ตลาด" เช่นเดียวกับที่คนรับใช้พูดว่า "เมื่อบุณวันคัดจริตชะไม่มี" "คนอะไรก็ไม่รู้ ไม่มีมายอายุ เอากางเกงในมาโชว์"

สิ่งที่น่าสังเกตก็คือ นอกจากยุพยงจะถูกดูถูกเนื่องจาก "อาชีพ" ของเธอแล้ว การสร้างภาพของเธอที่ออกมาในทางลบ ซึ่งยิ่งเพิ่มความน่ารังเกียจ

ขึ้นไปอีกนั้น สามารถตีความได้ว่า ละครได้ขู่ผู้หญิงว่า อย่าทำอาชีพนี้เนื่องจาก ถ้าเป็นโสเภณีแล้วจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมเลย

- บทบาทและความสำคัญของตัวละคร

ใน "ทางโค้ง" ยูพยงเป็นตัวละครสมทบที่เด่น และมีความสำคัญต่อการดำเนินเรื่องเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากจะเป็น 1 ในจำนวนเด็ก 4 คนที่เติบโตมาในเวลาเดียวกันแล้ว ยังเป็นตัวละครที่มีความสำคัญต่อตัวละครเอก เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของตัวละครดังกล่าวอีกด้วย นั่นก็คือ ยูพยง เจอกับวันสว่างช่วงที่กำลังมีปัญหาที่บ้าน แล้วเธอก็พยายามทำให้วันสว่างรักเธอ และเกลี้ยกล่อมจนวันสว่างพาเธอกลับบ้าน นอกจากนี้ในตอนแรกที่วันสว่างปฏิเสธไม่ยอมไปเรียนต่อก็เนื่องจากเขาไม่สามารถทิ้ง "คนรักที่รักและเข้าใจเขาอย่างแท้จริงไปได้"

เมื่อพิจารณาการนำเสนอ "ยูพยง" กันอย่างลึกซึ้งแล้ว จะพบข้อสังเกต 2 ประการ คือ ประการแรก ละครได้สร้างภาพตัวละครนี้เพื่อเปรียบเทียบกับ "ป้าวดี" และ "โสเมิกา" โดยในเรื่องพฤติกรรมทางเพศนั้น ป้าวดีก็มีสภาพไม่ต่างจากยูพยง เนื่องจากไปมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายจนท้อง ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ได้แต่งงาน ซึ่งถือเป็นการละเมิดบรรทัดฐานทางเพศของสังคมไทย ที่ให้ความสำคัญกับพรหมจรรย์ของผู้หญิงเช่นเดียวกับที่ยูพยงไปมีเพศสัมพันธ์กับภุชงค์ แต่ละครได้นำเสนอตัวละครทั้งสองตัวนี้ในลักษณะที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือ ในขณะที่ป้าวดีเป็นภาพของผู้หญิงที่เรียบร้อย มีการศึกษา ฐานะดี เธอจึงได้รับการ "ปกป้อง" ในความผิด โดยน้องชายเป็นผู้รับสมอ้างว่าเป็นพ่อของวันสว่างนั้น ยูพยงซึ่งเป็นผู้หญิงที่จัดจ้าน การศึกษาค่ำ ฐานะยากจน จึงต้องถูกภุชงค์บังคับให้ขายตัว ลักษณะเช่นนี้ให้ความหมายว่า ในความผิดอย่างเดียวกันนี้ หากผู้กระทำเป็น "ผู้หญิงดี" อย่างป้าวดี ก็จะถูกมองโทษไม่รุนแรงนัก แต่ถ้า "ผู้หญิงไม่ดี" อย่างยูพยงทำผิด

เธอจะต้อง "ไปเป็นโสเภณี" เป็นการ "เขียนเสือ (บทลงโทษที่รุนแรง) ให้วัว (ผู้หญิง) กลัว" ส่วนโสเภณีนั้น มีความคล้ายคลึงกับยุพยงในแง่ที่ขาดความรัก ความอบอุ่นจากครอบครัว แต่ความแตกต่างระหว่างตัวละคร 2 ตัวนี้ ก็คือโสเภณี ซึ่งเป็นลูกคนรวย มีการศึกษาสามารถเอาตัวรอดได้ ยุพยงซึ่งเป็นเด็กยากจนไม่มี การศึกษาต้องกลายเป็นโสเภณี ลักษณะเช่นนี้ให้ความหมายว่า "ผู้หญิง" ที่ "ยากจน" นั้น มีทางเลือกไม่มากนัก

ประการที่สอง ละครเรื่องนี้นอกจากจะแสดงให้เห็นว่าชีวิตของผู้ชาย ดี ๆ อย่างวันสว่างแตกต่างจาก "ผู้หญิงไม่ดี" อย่างยุพยงในทุก ๆ ด้านแล้ว การแยกทางกันในตอนจบนั้นยังสื่อความหมายว่า ในที่สุดแล้วผู้หญิงที่มีอาชีพอย่าง เธอไม่สามารถกลับเข้ามาใช้ชีวิตแบบ "คนอื่น ๆ" ได้ ถึงแม้เธอจะพยายามแล้ว แต่สังคมก็ไม่ยอมรับ เธอจะต้องดำเนินชีวิตในแบบที่เธอเคยทำมาเท่านั้น และการจากไปของเธอนั้นก็ทำให้ทุกอย่างดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นชีวิตของวันสว่างที่กำลัง จะมีอนาคตรุ่งโรจน์ รวมไปถึงความรู้สึกของทุกคนในบ้านที่โล่งใจในการที่ยุพยง จะไม่เป็นเมียของวันสว่างอีกต่อไป ทั้งนี้เห็นว่าการที่วันสว่างอยู่กับยุพยงนั้นเป็น การ "เห็นผิดเป็นชอบ" เนื่องจากเธอเป็น "กะหรี่" "ผ้าขี้ริ้ว" จึงไม่เหมาะสม กับวันสว่างเป็นอย่างยิ่ง

สรุปแล้ว การเข้ามายุ่งเกี่ยวกับวันสว่างของยุพยง ทำให้ชีวิตเขาแย่ ลง และก่อให้เกิดความวุ่นวายในบ้าน แต่ในทางตรงกันข้าม การจากไปของเธอ ทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างดีขึ้น เป็นที่พอใจของทุกฝ่าย

ความหมาย

ภาพของยุพยงก่อนที่จะเป็นโสเภณีในเรื่องนี้ ถูกนำเสนอว่าเป็น ผู้ที่ด้อย โอกาสในสังคม คือ ยากจนและไม่ได้รับการศึกษา ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ประกอบกับ

ความคิดที่จะ "จับ" ผู้ชายโดยใช้เรือนร่างของเธอเป็นเครื่องมือ ทำให้เธอต้องกลายเป็นโสเภณี ซึ่งการนำเสนอเช่นนี้ หมายถึง การชี้ให้เห็นความจำเป็นหรือความกดดันทางเศรษฐกิจของผู้ที่มีแนวโน้มว่าจะเข้าสู่อาชีพขายบริการทางเพศ แต่ในขณะเดียวกันก็ "เตือน" ว่า หากใช้ความกดดันดังกล่าวในทางที่ผิดแบบยุพยง ชีวิตก็จะมีสภาพแบบยุพยง

สำหรับจุดยืนของ "ทางโค้ง" ในการมองภาพโสเภณีนั้นพบว่า ละครยังคงนำเสนออุดมการณ์หลักที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเพศของสังคม ที่ให้อภิสัทธินักเพศชาย ในขณะที่จำกัดสิทธิของเพศหญิง ดังนั้นภาพของโสเภณีในเรื่องนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง "ยุพยง" จะถูกนำเสนอออกมาในแง่ "ร้าย" ซึ่งความร้ายนี้ไม่ได้เกิดจากลักษณะนิสัยส่วนตัวของเธอแต่เพียงอย่างเดียว แต่มุมมองของตัวละครอื่นที่มีต่อ "อาชีพ" ของเธอ ก็ทำให้ภาพของเธอดูแย่ลงเช่นเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากการที่บัวดีเป็นลม หลังจากที่รู้ว่ายุพยงมีอาชีพอะไร ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ได้เจอกันเลย

นอกจากนี้ คำพูดของแม่ยุพยงที่ว่า "เป็นผู้หญิงถ้าเสีย (ความบริสุทธิ์) แล้วก็เสียไปเลย จะใส่ตะกร้าล้างน้ำเท่าไร ราคาก็ตกอยู่ดี" หรือการที่วิสวัตเรียกยุพยงอย่างดูถูกเหยียดหยามว่าเป็น "กะหรี" ทั้ง ๆ ที่ตัวเองก็เคยพาผู้หญิงเหล่านี้มาที่บ้านบ่อย ๆ ก็เป็นการตอกย้ำให้เห็นถึงอคติทางเพศ ที่ใช้มาตรฐานเชิงซ้อนในการตัดสินพฤติกรรมทางเพศของหญิงและชาย กล่าวคือจะให้ความสำคัญต่อความบริสุทธิ์หรือพรหมจรรย์ของเพศหญิง ซึ่งการจะเป็น "ผู้หญิงดีมีคุณค่า" นั้น ก็จะต้องรักษาพรหมจรรย์ไว้ให้ได้ หากทำไม่ได้ "คุณค่า" ของเธอจะลดน้อยลงไป และยิ่งเป็นผู้หญิงที่มีเพศสัมพันธ์กับชายหลายคนเช่นโสเภณีด้วยแล้ว เธอก็แทบจะไม่เหลือค่าใด ๆ ในขณะที่หากฝ่ายชายทำเช่นนั้นบ้าง กลับ "เป็นเรื่องธรรมดาที่จะหาความสุข" นอกจากนี้ "อำนาจที่เหนือกว่า" ของเพศชายก็ถูกนำเสนอใน "ทางโค้ง" เช่นเดียวกัน นับตั้งแต่การที่ยุพยงมีความคิดว่า เธอ

ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งความคิดเช่นนี้ทำให้เธอถูกบังคับให้ขายตัวในตอนแรก แต่สิ่งที่เธอเลือกที่จะทำในตอนหลัง หากไม่เป็นโสเภณี ก็ยังเป็นการพึ่งพาผู้ชาย อยู่ดี รวมไปถึง การที่ยุพยงต้องเสียตัวให้กับภคชนม์ และในที่สุดก็ต้อง "ทำงาน หาเงิน" ให้เขานั้นก็แสดงถึงการที่ผู้หญิงจะต้องเป็นเบี้ยล่างให้กับผู้ชาย เพราะ ฉะนั้นผู้หญิงอย่าง "ยุพยง" ที่โง่และไม่ทันคนจึงเป็นเหมือน "ลูกไก่ในกำมือ" ของภคชนม์ที่จะ "บีบก็ตาย คลายก็รอด" ซึ่งการนำเสนอเช่นนี้เป็นการปลุกฝัง ความคิดในเรื่องดังกล่าวให้ผู้ชม

นอกจากนี้คำพูดที่เปรียบยุพยงเป็น "ผ้าขี้ริ้ว" ก็สามารถอธิบายลักษณะ ของสังคมไทยได้ว่า ถึงแม้ผ้าขี้ริ้ว ถือเป็น "สิ่งสกปรก" แต่ก็ เป็น "สิ่งที่มี ประโยชน์" เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ใช้ทำความสะอาด ซึ่งเมื่อสะอาดแล้ว ไม่ จำเป็นต้องใช้ผ้าขี้ริ้ว เราก็จะเอาไป "เก็บ" ไว้ เนื่องจากเป็นเรื่องน่าอายที่ จะโชว์ผ้าขี้ริ้วให้ใคร ๆ เห็น ซึ่งก็เหมือนกับโสเภณีที่ "จำเป็น" ต้องมีไว้เพื่อ เป็น "ที่ระบายความใคร่ของผู้ชาย" ซึ่งเมื่อผู้ชาย "สะอาด" แล้ว พวกเธอก็ กลายเป็น "ของสกปรก" ที่ต้องซุกซ่อนไว้ เนื่องจากจะนำความอับอายมาสู่ ประเทศชาติ กล่าวได้ว่า โสเภณีนั้นมีบุญคุณ แต่เป็นบุญคุณที่ "ไม่ต้องทดแทน" ดังนั้นแม้พวกเธอจะนำเงินมาเลี้ยงดูสังคมแบบที่ยุพยงนำเงินมาช่วยเหลือครอบครัว แต่พวกเธอก็จะไม่ได้รับ "รางวัล" หรือ "การยกย่อง" ในฐานะที่เป็น "คนดี" แต่อย่างใด ตรงกันข้าม เธอถูกนำเสนอว่าเป็น "ตัวอย่างไม่ดี ที่ไม่ควรเลียนแบบ" ซึ่งการนำเสนอดังกล่าวข้างต้นนี้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อที่ว่าโสเภณีเป็น "ของ สกปรกที่มีประโยชน์" หรือ "สิ่งชั่วร้ายอันจำเป็น"

ส่วนการมองปรากฏการณ์โสเภณีในละครเรื่องนี้ พบว่า เป็นการมอง โดยใช้กรอบความคิดแบบ Feminist Approach เป็นหลัก ดังนั้นจึงได้นำเสนอ ไว้ว่าเป็นเพราะปัจจัยผลักดันทางสังคม อันได้แก่ ความยากจนและการไม่ได้รับ การศึกษา เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ยุพยงต้องเป็นโสเภณี เพราะฉะนั้น "บทลงโทษ"

สำหรับเธอจึงไม่รุนแรง "ถึงแก่ชีวิต" อย่างไรก็ตาม การสร้างตัวละคร "บุพยง" ให้มีลักษณะ "ทะเยอทะยานในทางที่ผิด" ซึ่งเป็นปัจจัยรองที่ทำให้เธอเป็นโสเภณี ก็แสดงให้เห็นว่า แนวคิดแบบ System Approach ที่กล่าวโทษตัวผู้หญิงก็ปรากฏ อยู่ในละครเรื่องนี้เช่นกัน

กาในฝูงหงส์

เรื่องย่อ

แก้วตา วิทย์ หนูแหวนและป๋องเป็นเพื่อนกันมาตั้งแต่เด็ก ๆ แก้วตา กำน้าพ่อและแม่มาตั้งแต่เกิด แต่ได้รับจากเลี้ยงดูเป็นอย่างดีจาก ระเบียบ ชไม และบุญนำ วิทย์นั้นกำพร้าแม่ แต่ก็มีเ้าแก่เว้ง ซึ่งเป็นพ่อดูแลเอาใจใส่ หนูแหวน เติบโตขึ้นมาโดยมีพ่อ (จำเมฆ) เป็นคนเลี้ยงดู เนื่องจากแม่ของหนูแหวน (บัว) หนีไป ส่วนป๋องนั้นเป็นลูกชายคนเดียวของนายอำเภอก ทำให้แม่ตามใจ จนกลายเป็นคนที่เอาแต่ใจตัวเอง หนูแหวนรักป๋องแต่ป๋องรักแก้วตาเช่นเดียวกับวิทย์ ในขณะที่แก้วตากลับไปรักทวยเทพ หนุ่มกรุงเทพฯ ต่อมาเมื่อครอบครัวของแก้วย้ายมาอยู่กรุงเทพฯ จึงได้เจอกับทวยเทพอีกครั้ง และได้แต่งงานกัน โดยในวันแต่งงานมีการประกาศว่าแม่ของแก้ว (ชไม) เคยเป็นโสเภณี ทำให้แม่ของทวยเทพ ซึ่งไม่ชอบแก้วอยู่แล้ว ยิ่งเกลียดแก้วมากขึ้น และยุให้หนูแหวนซึ่งเป็นนักร้องในไนท์คลับมาใกล้ชิดกับทวยเทพ ต่อมา แก้วถูกใส่ร้ายว่าเป็นชู้กับวิทย์ จึงกลับไปอยู่กับแม่และตัดสินใจแต่งงานกับวิทย์ แต่ในวันแต่งงาน เกรียง (คู่ปรับของชไม) จะทำร้ายแก้ว วิทย์เข้าขวางไว้จนได้รับบาดเจ็บสาหัส แก้วหนีไปพร้อมกับทวยเทพ และกลับไปใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันอีกครั้ง

โครง เรื่องที่เกี่ยวกับชีวิตโสเภณี

หญิงสาวและแม่ถูกแมงดาหลอกว่าจะพามาเป็นนางแบบในกรุงเทพฯ แต่เมื่อมาถึงก็โดนแมงดาข่มขืนและบังคับให้ขายตัว ตัวลูกสาวนั้นได้เป็นนางแบบและนักร้อง ในขณะที่แม่เป็นภรรยาของแมงดา ซึ่งนอกจากจะต้องดูแลกิจการแล้วยังขายตัวด้วย เมื่อเธอถูกทำร้าย เธอเก็บความแค้นไว้และเมื่อรู้ว่าลูกสาวติดเอดส์ เธอจึงวางยาพิษฆ่าแมงดา ส่วนเธอก็ถูกจับในตอนที่ตาย

- กระบวนการเข้าสู่อาชีพโสเภณีของ "หนูแหวน" และ "บัว"

1. สาเหตุของการเข้าสู่อาชีพ เนื่องจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์และความทะเยอทะยานในทางที่ผิด เมื่อแมงดาชักชวนให้ไปกรุงเทพฯ โดยบอกว่าจะพาไปเป็นนางแบบจึงหลงเชื่อ
2. วิธีการเข้าสู่อาชีพ เมื่อโดนข่มขืนและทำร้ายร่างกายแล้ว หนูแหวนจำต้องยอม ทั้งนี้ส่วนหนึ่งนอกจากจะเป็นเพราะถูกแม่กล่อมแล้ว ยังเกิดจากการที่เธอเห็นว่าจะจะเป็นหนทางที่ทำให้เธอได้เป็น "ดารา" ส่วน "บัว" นั้นยอมเพราะกลัวเจ็บตัวและไม่มีที่ไป
3. วิธีการประกอบอาชีพ หนูแหวนเริ่มจากการค้าประเวณีที่ "บ้าน" (ซึ่งจัดเป็นโสเภณีชั้นต่ำ) แล้วก็ไปนางแบบชุดวับ ๆ แวม ๆ (โสเภณีชั้นสูง) จากนั้นก็มาเป็นนักร้องในไนท์คลับที่ขายบริการทางเพศ (โสเภณีชั้นสูง) ในขณะที่บัว เป็นภรรยาของแมงดาแต่ก็ต้องขายตัวด้วย

- การนำเสนอสภาพชีวิตของโสเภณี

หนูแหวนและบัวมักจะถูกนำเสนอในขณะที่อยู่ที่ "ที่ทำงาน" หรือในขณะที่ "ทำงานอยู่" ซึ่งให้ความรู้สึกว่าเป็นด้านที่ไม่ดีของชีวิต และถึงแม้จะมีภาพของหนูแหวนและบัว ภายนอก "สถานที่" ในฐานะที่ "ไม่ได้เป็นโสเภณี" เช่น ที่ห้องพักของหนูแหวน ที่บ้านของทวยเทพ หรือที่โรงพยาบาล แต่กิจกรรมที่เกิดขึ้นไม่ได้แสดงให้เห็น "ความดี" หรือ "การพัฒนาคุณภาพชีวิต" ของตัวละครทั้งสอง แต่กลับเป็นเรื่องร้าย ๆ เช่น การคิดจะแย่งสามีคนอื่น การตรวจพบว่าตัวเองเป็นเอดส์ ลักษณะเช่นนี้จึงเป็นการตอกย้ำสภาพชีวิตว่า ไม่ว่าจะ เป็นชีวิตด้านใดหรืออยู่ในบทบาทและสถานภาพอย่างไร ผู้หญิงเหล่านี้ก็จะเกี่ยวข้องกับความเลวร้ายเสมอ

สิ่งที่น่าสังเกต ก็คือ ถึงแม้หนูแหวนจะได้เรียนรู้ "สิ่งใหม่ ๆ" ในช่วงที่เป็นโสเภณี แต่ก็ไม่ได้ถือเป็นประสบการณ์ที่ดี ที่น่าภูมิใจแต่อย่างใด ไม่ว่าจะเป็นการเป็นนางแบบ การได้ร้องเพลง เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวมีการค้าประเวณี แอบแฝงอยู่เบื้องหลัง ในที่นี้การเรียนรู้ของเธอจึงเป็นเพียงการเปลี่ยนรูปแบบใหม่ ในเนื้อหาเท่านั้นเอง และสิ่งที่แย่ไปกว่านั้นก็คือการเปลี่ยนแปลงนี้ไม่ได้เป็นการ "พัฒนาให้ดีขึ้น" แต่กลับแสดงถึงความถดถอย คือ จากเดิมที่ไม่ต้องอยู่กับแมงดา (ช่วงที่เป็นนางแบบ) แล้วก็ต้องกลับมาตกอยู่ภายใต้การควบคุมของเขาอีกครั้ง

นอกจากนี้จุดจบของตัวละครก็ยังชี้ให้เห็นชะตากรรมอันน่ารันทดคือ ในขณะที่หนูแหวนติดเอดส์ และจะต้องตายนั้น บั๊วก็ถูกจับข้อหาฆ่าคนตาย

- การนำเสนอกระบวนการค้าประเวณี

การค้าประเวณีในเรื่องนี้เป็นรูปแบบใหม่ของการค้ากาม กล่าวคือ เกิดในสถานเจริญรมย์ที่มีการขายบริการทางเพศเป็นฉากหลัง โดยมีผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เจ้าของกิจการ โดยในเรื่องนี้จะเป็นผู้ออก "หา" ผู้หญิงด้วยภาพที่นำเสนอออกมาจะเป็นภาพของแมงดาวัยกลางคน รูปหล่อ มีชั้นเชิงในการหลอกล่อ ชอบใช้กำลัง
2. นักเลง มีหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยในร้าน ต้อนรับแขกและทำตามคำสั่งของเจ้านาย ไม่มีบทบาทมากนัก
3. แจก ส่วนใหญ่จะเป็นคนที่ค่อนข้างมีฐานะ ไม่ว่าจะ เป็น "เสี่ย" ที่พาหนูแหวนไปถ่ายแบบ หรือลูกค้าคนอื่น ๆ ที่มาเที่ยวที่ไนท์คลับ

จะเห็นว่าบุคคล 3 กลุ่มที่อยู่ในสังคมเดียวกับหนูแหวนและบัว นอกจากจะทำให้สังคมของเธอเป็นสังคมที่ไม่น่าอยู่แล้ว เมื่อเข้าไปอยู่ก็จะถูกคนพวกนี้ "กีดกัน" ไม่ให้เธอออกมาสู่ "โลกภายนอก" ชีวิตของเธอจะต้องวนเวียนอยู่กับคนพวกนี้ตลอดไป

"กาในฝูงหงส์" ได้นำเสนอเรื่องของการค้าประเวณีในสถานบริการแบบแอบแฝง ที่แขกสามารถเรียกผู้หญิงหรือนักร่อนมานั่งเป็นเพื่อน และ off ออกไปได้ อย่งไรก็ตาม ภาพดังกล่าวถูกนำเสนอไว้เพียงคร่าว ๆ เท่านั้น เรื่องราวที่เกิดขึ้นก็ไม่แตกต่างอะไรจากที่เคยนำเสนอไว้

ภาพของตัวละคร

- ลักษณะทั่วไปของตัวละคร

"หนูแหวน"

สถานภาพ	-	โสด
อาชีพเดิม	-	ไม่ปรากฏ
ภูมิลำเนา	-	ต่างจังหวัด
การศึกษา	-	ไม่จบ ม.6
เชื้อชาติ	-	ไทย
ฐานะ	-	ปานกลางค่อนข้างจน

"บัว"

สถานภาพ	-	แต่งงานแล้ว มีลูก 1 คน
อาชีพเดิม	-	แม่บ้าน
ภูมิลำเนา	-	ต่างจังหวัด

การศึกษา	-	ไม่ปรากฏ
เชื้อชาติ	-	ไทย
ฐานะ	-	ปานกลางค่อนข้างจน

- บุคลิก นิสัย และสภาพจิตใจของตัวละคร

พบว่าก่อนที่จะมาเป็นโสเภณีนั้น หนูแหวนมีนิสัยขี้ใจฉาน คือ ทะเยอทะยาน ไม่ชอบเรียนหนังสือ ชอบซ้ำเติมผู้อื่น ซึ่งนิสัยไม่ดีเหล่านี้เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้หนูแหวนกลายเป็นโสเภณี ทั้งนี้ การนำเสนอเช่นนี้เป็นการสอนผู้หญิงว่า หากไม่อยากเป็นโสเภณี ก็อย่าทำตัวแบบหนูแหวน และเมื่อเข้าสู่อาชีพค้าประเวณีแล้ว จิตใจของเธอก็แย่ลงกว่าเดิม อันนำไปสู่การกระทำที่ไม่เหมาะสมหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการที่เธอไม่สนใจที่จะเลี้ยงดูแม่ เมื่อแม่มาขอความช่วยเหลือ เธอก็ปฏิเสธ หรือการที่เธอคิดจะแบายคุณทวยเทพมาจากแก้วเพียงเพื่อจะพิสูจน์ว่าเธอไม่ใช่คน "สิ้นคิด" แต่สามารถมีแฟนเป็นเศรษฐีได้ ทั้งนี้ไม่เพียงนิสัยของเธอที่ไม่ดี แต่ภาพภายนอกที่ปรากฏออกมา ไม่ว่าจะเป็นการแต่งหน้าเข้ม แต่งตัวโป๊ก็ยิ่งเพิ่มความรู้สึกที่ไม่ดีต่อเธอ ลักษณะดังกล่าวมีความหมายว่า "การเป็นโสเภณี" หลอหลอมให้ผู้หญิงเป็นคนไม่ดี ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้างภาพลบให้กับ "อาชีพ" แล้ว ยังเป็นการประทับตราให้กับ "ผู้หญิง" ด้วย

ส่วนบัวนั้น ในช่วงที่ยังอยู่กับจ่าเมฆ ก็แสดงให้เห็นว่าเธอเป็นคนขี้เกียจ ไม่รักลูกและสามี วัน ๆ เอาแต่เล่นไพ่ ใจง่าย (เห็นได้จากตอนที่เธอหนีตามพระเอกลิเกไป) นอกจากนี้เธอยังเป็นแม่ที่รักลูกในทางที่ผิด (สอนให้ลูกยั่วผู้ชาย) และเมื่อมาอยู่กรุงเทพฯ แล้ว เธอก็แสดงให้เห็นว่าเธอเป็นคนที่คิดถึงผลประโยชน์ของตนเองเป็นสำคัญ เห็นได้จากการที่เธอพยายามเกลี้ยกล่อมให้หนูแหวนขายตัว แทนที่จะหาทางหลบหนี ทั้งนี้เพื่อให้แมงดาพอใจ เธอจะได้ค่าตอบแทนและไม่ต้องเจ็บตัว ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนแต่ให้ "ภาพลบ" เกี่ยวกับตัวเธอทั้งสิ้น

อย่างไรก็ตาม ในตอนที่เธอฆ่าแมงดาขึ้น ถึงแม้จะเป็นการแสดงให้เห็นถึง "ความรักลูก" โดยแก้แค้นให้ แต่ก็ไม่ได้ทำให้ภาพพจน์ความเป็นแม่ของเธอดีขึ้น เนื่องจากเธอเองก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้หนูแหวนต้องติดเอดส์ด้วยเหมือนกัน

- การมองตัวละคร

1. การมองตนเอง

หลังจากที่หนูแหวนโดนแมงดาข่มขืนแล้ว เธอก็ยังไม่คิดที่จะขายตัว เนื่องจากเธอเห็นว่า การกระทำเช่นนั้นเป็นสิ่งที่เลวร้ายที่สุดในชีวิต ดังที่เธอพูดว่า "คนที่ขายตัว มันถึงที่สุดแล้ว ไม่มีอะไรจะขาย เลยต้องขายตัว" ด้วยเหตุนี้ เมื่อเธอขายตัวแล้วเธอก็คิดว่า เธอสูญเสียทุกอย่างทุกอย่างไปแล้ว ไม่มีเกียรติยศอีกต่อไป เธอจะต้องใช้ชีวิตแบบนี้ต่อไปเรื่อย ๆ ดังนั้นเมื่อจำเมนขอร้องไห้เธอกลับบ้าน เธอก็ตอบว่า "โลกของพ่อเป็นโลกมนุษย์ แต่โลกของแหวนเป็นโลกของสัตว์นรก" แสดงให้เห็นความคิดของเธอว่า โสเภณีนั้นเมื่อเป็นแล้วก็ต้องเป็นอยู่อย่างนั้น เนื่องจากพวกเธอเป็นคนที่ต่ำช้าและน่ารังเกียจจนไม่สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคมได้ ทั้งนี้ไม่เพียงแต่ตัวเธอเท่านั้น แต่ยังรวมถึงแม่ของเธอด้วย เธอก็ห้ามแม่ว่า "อย่าคิดที่จะกลับไปคืนดีกับพ่ออีก อย่าเอาคราบเปื้อนๆ ของแม่ไปป้ายพ่อ มันบาป" อย่างไรก็ตาม เธอก็ไม่คิดที่จะเลิกอาชีพนี้ จนเมื่อโดนบ่วงดูถูก เธออยากจะเอาชนะบ่วง โดยการทำให้ทนายเทพแต่งงานกับเธอ

ในขณะที่บ่วง ไม่ได้มีปฏิกิริยาต่อต้านมากนัก เนื่องจากเธอเคยขายตัวมาแล้วครั้งหนึ่ง เธอก็ไม่คิดว่าเป็นเรื่องร้ายแรงหรือคอขาดบาดตายแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม เมื่อเธอเห็นท่าทีของหนูแหวนที่ไม่ยอมรับเธอเหมือนเมื่อก่อน เธอก็จึงคิดจะกลับตัวแต่ไม่สำเร็จ

สิ่งที่น่าสังเกตก็คือ การที่ละครนำเสนอว่า ก่อนเข้ากรุงเทพฯกับหนูแหวน บ๊วเคยเป็นโสเภณีมาแล้ว และก็ต้องมาขายตัวอีกครั้งนั้น สื่อความหมายว่า เป็นโสเภณีแล้วจะเปลี่ยนไปทำอย่างอื่นไม่ได้ โดยถ่ายทอดผ่าน "บ๊ว" ที่ในที่สุดก็กลับมาเป็นโสเภณีอย่างเดิม เช่นเดียวกับที่ได้ตอกย้ำว่าโสเภณีนั่น "ค่าเช่า" ไม่เหลือค่าความเป็นคนโดยผ่านคำพูดของหนูแหวนที่เปรียบตัวเองเป็นสัตว์น่ารัก ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นการประทับรอยมลทินไว้กับ "โสเภณี"



2. ปฏิกริยาที่ตัวละครอื่น (สังคม) มีต่อเขา

สำหรับสังคมที่ประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ไม่ว่าจะ เป็นแมงดา หรือ นักเลงที่ดูแลสถานบริการก็ยังคงถูกโสเภณี ดังเช่นคำพูดของแมงดาที่ว่า "ถ้าหากว่าพ่อเธอรู้ว่าลูกสาวคนสวยมากร้านโลเกีย มาเป็นอีตัว มาเป็นผู้หญิงหย่าอย่างนี้ ค่าจะคิดยังไง" "เลวมาทั้งชาติ แล้วจะมากลับตัวกลับใจตอนแก่" "พวกอีตัวนี่เหมือนกันหมด ไม่เห็นโง่งม ไม่หลังน้ำตา" "และคำพูดของนักเลงที่บอกว่าแหวนเป็น" "นักร้องที่มีหูหิ้วซึ่งก็คือ กะหรี" ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าถึงแม้จะอยู่ในแวดวงของการค้ากามเหมือนกัน ผู้ชายเหล่านี้ก็คิดว่าตนเองนั้น "ดีกว่า" และ "ไม่น่ารังเกียจเท่า" ผู้หญิงเหล่านี้

ส่วนตัวละครตัวอื่น ๆ เช่น จ่าเมฆ ผู้เป็นพ่อและชไม ก็เห็นว่าการทำตัวของหนูแหวน เป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม อยากให้แหวน "มาเดินให้ถูกทาง กลับตัวเป็นคนดี ไม่ขายความเป็นลูกผู้หญิง" โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ป่องนั้นเป็นเพื่อนกับหนูแหวนมาตั้งแต่เด็ก ก็ยังบอกว่าหนูแหวนเป็น "ผู้หญิงหน้าด้าน ไม่มีขางอาย เป็นผู้หญิงสิ้นคิด" และแสดงท่าทีรังเกียจอย่างเห็นได้ชัด

กล่าวโดยสรุป ละครได้บอกว่า ไม่ว่าจะ เป็นสิ่งคมภายนอกหรือดวง
ที่เธออยู่ก็ล้วนแต่คำหนีโสภณทั้งสิ้น ซึ่งการนำเสนอเช่นนี้เป็นการ "ขู่ขวัญ" โดย
แสดงให้เห็น "ความโหดร้าย" ที่ผู้หญิงต้องเผชิญหากเธอตัดสินใจก้าวเข้าสู่อาชีพนี้

- บทบาทและความสำคัญของตัวละคร

ถึงแม้หนูแหวนจะเป็น 1 ในจำนวนเด็ก 4 คนที่เติบโตมาด้วยกัน แต่
เธอก็ไม่ได้มีบทบาทสำคัญต่อการเดินเรื่อง ตัวละครนี้เป็นเพียงการแสดงภาพชีวิต
ของเด็กสาวที่เลือกทางเดินชีวิตผิด ทั้งนี้เพื่อเป็นการเปรียบเทียบกับแก้วตา ตัว
ละครเอก ซึ่งมี "ลักษณะร่วม" เหมือนกัน คือมีแม่ซึ่งเคยเป็นโสภณ ให้เกิดความ
แตกต่างอย่างชัดเจน กล่าวคือ ในขณะที่แม่ของแก้วตาเลิกอาชีพนี้ไปนานแล้ว แต่
แม่ของหนูแหวนยังหวนกลับไปค้าประเวณีอีกครั้ง นอกจากนี้ตัวของแก้วตาเองก็ได้
รับการอบรมเลี้ยงดูมาอย่างดี ตั้งใจเรียนหนังสือ ประพฤติตัวอยู่ในกรอบศีลธรรม
อันดีงาม ตรงกันข้ามกับหนูแหวนที่ประพฤติดูไม่ดี ไม่เรียนหนังสือ และยิ่งถูกแม่
สั่งสอนไปในทางที่ผิดๆ ซึ่งเป็นภาพที่ขัดแย้งอันนำไปสู่จุดจบที่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม หนูแหวนและบัวมักจะทำให้คนอื่นเดือดร้อน ไม่ว่าจะ เป็น
การที่หนูแหวนพยายามจะมาใกล้ชิดกับทวยเทพ ทำให้แก้วตาต้องขมขื่นใจหรือการ
หนีออกจากบ้านของบัว ทำให้จำเมฆเสียใจ ทั้งนี้การ "ไม่ข้องเกี่ยว" กับตัวละคร
เหล่านี้ทำให้ทุกอย่างดีขึ้น เช่น แก้วตาสบายใจขึ้น จำเมฆเข้าใจกับชไม

ความหมาย

ตัวละครที่เป็นโสภณใน "กาโนผุงหงส์" คือ ทั้งหนูแหวนและบัวนั้น
จะถูกนำเสนอว่า เป็นสาวบ้านนอก มีการศึกษาต่ำ ซึ่งถูกหลอกมาเพราะความ
ทะเยอทะยาน และความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จึงจำต้องขายตัว เนื่องจากโดนทำร้าย

ร่างกายและไม่มีที่ไป ทั้งนี้ภาพที่ออกมาจะให้ความรู้สึกในแง่ลบเพียงอย่างเดียว ทั้งในส่วนที่เป็นนิสัยส่วนตัวซึ่งหาความดีไม่ได้เลย และที่เป็นการมองจากสายตาคนอื่น อันมีความหมายว่า "น่ารังเกียจ" "ต่ำต้อย" ทำให้โสเภณีในเรื่องนี้เป็น "คนเลว" โดยสมบูรณ์แบบ และนอกจากจะ "ร้าย" ในละครแล้ว การนำเสนอว่าโสเภณีเป็นผู้หญิงที่ชอบแย่งสามีของคนอื่น (แย่งคุณทวยเทพจากแก้วตา) ก็เป็นการสร้างความเป็นจริงทางสังคมว่า โสเภณีเป็นตัวอันตรายต่อความมั่นคงของความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เนื่องจากถือเป็นบุคคลที่ 3 หรือส่วนเกินของระบบผิวเดียวเมียเดียวในสังคมไทย ทำให้โสเภณี "นอกจอ" เป็นตัวร้ายในสังคมด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ละครก็ได้ให้บทเรียนกับตัวละครทั้งสองโดยบอกว่า "ทำชั่วได้ชั่ว" หนูแหวนจึงเป็นเอดส์ ขณะที่บัวถูกจับในตอนที่ขาย ซึ่งบทเรียนดังกล่าวไม่ได้มีไว้สำหรับตัวละครเท่านั้น แต่มีไว้เพื่อ "สั่งสอนและห้ามปราม" ผู้หญิงคนอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน โดยบอกว่าอย่าทำตัวแบบหนูแหวนและบัว มิฉะนั้นจะต้องถูกลงโทษเหมือนตัวละคร

สำหรับการมองภาพโสเภณีนั้น "กาในฝูงหงส์" ได้นำเสนออุดมการณ์หลักในเรื่องเพศของสังคมไทย เนื่องจากพบว่า "ความเหนือกว่า" ของเพศชายก็ยังคงปรากฏอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากเป็น "หนุ่มชาวกรุง" กับ "สาวบ้านนอก" ด้วยแล้ว ลักษณะเช่นนี้จะสามารถเห็นได้ชัดเจนเป็น 2 เท่า ทำให้แมงดาสามารถหลอกให้ทั้งแม่และลูกมากรุงเทพฯ พร้อมกับคนได้ และแมงดา ยังแสดงให้เห็นว่าคนมีอำนาจเหนือหนูแหวนโดยการข่มขืนเธอ ก่อนที่จะบังคับให้ขายตัว เช่นเดียวกับที่มีอำนาจเหนือกว่าบัวที่ต้องทำตามคำสั่ง มีสภาพเป็นเหมือนวัตถุหรือสินค้าเท่านั้น

นอกจากนี้ หากพิจารณาละครเรื่องนี้ให้ลึกซึ้งแล้ว จะพบว่ามีโครงเรื่องย่อย อันมีแนวคิดเรื่องอคติทางเพศแฝงไว้อีกเรื่องหนึ่ง คือ การที่แก้วตาซึ่งกำลัง

จะแต่งงานกับทวยเทพ ถูกประจานว่าเป็นลูกสาวของอดีตโสเภณี และเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้แม่สามีเกลียดชังเธอและกลั่นแกล้งต่าง ๆ นานา ทั้ง ๆ ที่เธอก็เป็นคนดีงามพร้อมทั้งด้านคุณสมบัติและรูปร่าง แต่ความเป็นอดีตโสเภณีก็ทำให้แม่ของเธอเป็น "คนสกปรก" และตัวเธอเองก็พลอยมีมลทินไปด้วย ซึ่งถึงแม้ในคอนแทกความดีของเธอจะชนะใจทุกคน แต่เธอก็ต้องเสียลูกและทำให้เพื่อนสนิทสมองเสื่อม เป็นการ "จ่ายเพื่อลบล้าง" มลทินของเธอ ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมทางเพศของผู้หญิงไม่ว่าจะเป็นในอดีตหรือปัจจุบันมีความสำคัญ และใช้เป็นมาตรฐานในการวัดคุณค่าของผู้หญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็น "ความสำคัญ" แบบโสเภณีด้วยแล้ว มลทินของเธอจะฝังลึกนาน และยังสามารถถ่ายทอดไปสู่บุคคลใกล้ชิดได้ด้วย

ส่วนในการมองปัญหาโสเภณี พบว่า "กาโนผุงหงส์" ใช้แนวคิดแบบ System Approach แต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งจะเห็นได้จากการกล่าวถึงสาเหตุที่หนูแหวนและบัวต้องมาเป็นโสเภณีว่า เป็นเพราะความใจง่าย ทะเยอทะยานในทางที่ผิด ซึ่งถือเป็น "ความไม่รักดี" ของตัวละครเอง ไม่ได้เกิดจากความจำเป็นทางเศรษฐกิจ หรือปัจจัยผลักดันอื่น ๆ แต่อย่างใด ดังนั้นบทลงโทษ สำหรับผู้หญิงไม่รักดีอย่างหนูแหวนและบัวจึงต้องเป็น "โทษสถานหนัก" คือ โรคเอดส์สำหรับหนูแหวน การติดคุกสำหรับบัว

ชีวิต เป็อนุ่น

เรื่องย่อ

มูลนิธิช่วยเหลือคนยากจนของคุณพระพรที่กำลังเดินทางต้องมาสะดุดลง เมื่อวีรผู้รับผิดชอบเสียชีวิต จนเมื่อวิศาลเข้ามาดูแล โครงการต่าง ๆ จึงดูเหมือนจะเริ่มตื้นจื้นอีกครั้ง โดยวิศาลได้ไปขอความช่วยเหลือจากไรอัน เจ้าของมูลนิธิระดับโลก ทำให้ไรอันมีโอกาสเจอกับเมลานี ภรรยาของวีร ซึ่งวิศาลได้หลงรักมานานแล้ว โดยนอกจากวิศาล ไรอัน ก็ยังมีวศก หลานชายของคุณพระพร และชนรพ จิตรกรหนุ่มมาชอบพอ ทั้งนี้เมลานีก็ชอบวศก แต่ต่างก็ไม่กล้าเปิดเผยความรู้สึกที่แท้จริง จนเมื่อความจริงเปิดเผยออกมาว่าวิศาลกับไรอันสมคบกันคิดจะโกงเงินของมูลนิธิ และเมลานีได้มีโอกาสร่วมดำเนินการช่วยเหลือชาวสลัมอย่างจริงจังและได้ใกล้ชิดวศก ความรู้สึกที่แท้จริงของทั้งคู่จึงถูกเปิดเผยออกมาพร้อม ๆ กับที่โครงการของคุณพระพรก็เดินทางต่อไป

โครง เรื่องที่ เกี่ยวกับชีวิตโส เภณี

หญิงสาวคนหนึ่งซึ่งมีฐานะยากจน อาศัยอยู่ในสลัม พยายามดิ้นรนหาเลี้ยงชีพ ซึ่งถึงแม้จะยากลำบากอย่างไร เธอก็ไม่ยอมคล้อยตามคำชักชวนของเพื่อนที่จะให้ไปเป็นหมอนวด ซึ่งมีรายได้ดีกว่า จนเมื่อเธอถูกข่มขืน เธอจึงตัดสินใจไป "ขายตัว" จนติดเชื้อเอดส์ ในที่สุดเธอได้รับการอุปการะจากชายที่ข่มขืนเธอ นั่นเอง

- กระบวนการเข้าสู่อาชีพโส เภณีของ "ป๊าว"

1. สาเหตุของการเข้าสู่อาชีพ เกิดจากความเจ็บใจที่ถูกข่มขืน เธอจึงคิดว่าหากจะต้องยอมให้อีก ก็ไปขายตัวเลยดีกว่าเนื่องจากได้เงินด้วย

2. วิธีการเข้าสู่อาชีพ เมื่อสูญเสียพรหมจรรย์แล้ว และเพื่อนมาชักชวนอีก เธอก็ตกลงใจที่จะทำ เพื่อนเธอจึงจัดการให้

3. วิธีการประกอบอาชีพ "ปิว" เป็นหมอนวดในสถานบริการแห่งหนึ่ง โดยจะนั่งอยู่ในตู้กระจกรอให้แขกมาเลือกออกไป ซึ่งการค้าประเวณีแบบนี้จัดเป็นโสเภณีระดับสูง

- การนำเสนอสภาพชีวิตของโสเภณี

ภาพของปิว ตัว เนียน รวมทั้งแป้งเปื้อก มักจะถูกนำเสนอในขณะที่อยู่ในสลัม โดยผ่านคำพูดของตัวละครที่ดำเนินชีวิตไปในแต่ละวัน ส่วนใหญ่จะเป็นตอนที่ปิว ตัว และเนียนจะเดินออกจากสลัมเพื่อไปทำงาน ซึ่งภาพดังกล่าวจะแสดงให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ในสังคม ในขณะที่ภาพในที่ทำงานนั้นถูกนำเสนอเพียงครั้งเดียว โดยเป็นภาพที่ปิวนั่งอยู่ในตู้กระจก แต่ไม่มีภาพในขณะที่กำลังให้บริการแขก มีเพียงคำบอกเล่าในลักษณะที่น่าเห็นใจของตัวละครเท่านั้น ซึ่งลักษณะเช่นนี้นอกจากจะเป็นการแสดงภาพพจน์ที่ดีของตัวละครเหล่านี้แล้ว ยังมีความหมายว่าพวกเธอไม่ได้เป็น "โสเภณี" ตลอดเวลา แต่ยังเป็นคนในชุมชน เป็นลูกค้าแป๊ะดำ เป็นเพื่อนกัน กล่าวโดยสรุปก็คือ ชีวิตเธอไม่ได้มีด้านเดียว แต่ยังมีบทบาทและสถานภาพอื่น ๆ ในสังคมด้วย

อย่างไรก็ตาม เธอกลับไม่ได้เรียนรู้ และริเริ่มที่จะทำ "อะไรใหม่ ๆ" ด้วยตนเอง ทั้ง ๆ ที่มีตัวอย่างจากคนในชุมชนให้เห็นอยู่ทุกวัน แต่ต้องอาศัยคุณพรชในการหา "ทางเลือกใหม่" ลักษณะเช่นนี้ให้ความหมายว่า เมื่อเป็นโสเภณีแล้ว จะเปลี่ยนไปทำอาชีพอื่นไม่ได้ หากสังคม "ภายนอก" ไม่ให้โอกาสหรือยื่นมือมาช่วยเหลือ เธอก็จะต้องเป็นโสเภณีตลอดไป

- การนำเสนอกระบวนการค้าประเวณี

การขายบริการทางเพศในเรื่องนี้เกิดในสถานบริการประเภท "อาบอบนวด" ซึ่งถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการค้าประเวณีแบบเปิดเผย โดยมีผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ผู้ประกอบการ โดยในเรื่องนี้จะกล่าวถึง "ผู้จัดการ" ว่าเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจที่จะตกลงหรือยกเลิกการว่าจ้าง ทั้งนี้จะปรากฏตัวให้เห็นเพียงครั้งเดียวเท่านั้น คือ ในตอนที่แด้วและเนียนไปตามความจริงเรื่องที่ปิวเป็นเอดส์ ซึ่งภาพที่ปรากฏออกมาผู้จัดการจะเป็นชายอายุค่อนข้างมาก ท่าทางเฉย ๆ ไม่ยินดียินร้ายอะไร

2. คนเชียร์แขก มีหน้าที่แนะนำผู้หญิงให้กับแขก ปรากฏตัวให้เห็นเพียงช่วงสั้น ๆ ครั้งเดียวเท่านั้น และไม่มีบทบาทอย่างอื่นอีก

3. ผู้มาใช้บริการ ในเรื่องนี้จะกล่าวถึงลูกค้าว่า ส่วนใหญ่เป็นชายวัยกลางคนที่เห็นโสเภณีเป็นที่ระบายความใคร่ของตน ทั้งนี้หากมีเงินจ่าย ก็จะได้ทุกสิ่งที่ต้องการ

บุคคล 3 กลุ่มที่อยู่ในแวดวงเดียวกับโสเภณีนั้น นอกจากจะทำให้สังคมของเธอไม่น่าอยู่แล้ว การข้องเกี่ยวกับคนพวกนี้ก็มิแต่จะทำให้ชีวิตของเธอ "ตกต่ำ" ลง ดังเช่น ปิวที่ติดเอดส์มาจากแขก

"ชีวิตเปื้อนฝุ่น" ได้กล่าวถึงการขายบริการทางเพศไว้แต่เพียงคร่าว ๆ ว่าเกิดขึ้นในอาบอบนวด ซึ่งแขกจะมาเลือกผู้หญิงที่นั่งอยู่ในตู้กระจก ทั้งนี้ไม่ได้นำเสนอรายละเอียดในเรื่องค่าตัวหรือส่วนแบ่งแต่อย่างใด

ภาพของตัวละคร

- ลักษณะทั่วไปของตัวละคร

"ปิว"

สถานภาพ	-	เป็นโสด
อาชีพเดิม	-	ขายลูกชิ้นปิ้ง
ภูมิลำเนา	-	กรุงเทพฯ
การศึกษา	-	ต่ำ
เชื้อชาติ	-	ไทย
ฐานะ	-	ยากจน



- บุคลิก นิสัย และสภาพจิตใจของตัวละคร

ตัวละครที่เป็นโสดในเรื่องนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปิว ซึ่งมีบทบาทมากกว่าโสดคนอื่น ๆ นั้น เป็นคนที่จิตใจดี มีน้ำใจ ดังจะเห็นได้จากการที่ปิวบอกให้เปียกไปช่วยเตี้ยและคุณพรพรหมที่ถูกจอมจับตัวไปเรียกค่าไถ่ และการที่ปิวคิดที่จะ "เสียสละ" ชีวิตของตัวเองในการทดลองวัคซีนเอดส์ เนื่องจากเห็นว่าอย่างไรเสียตนเองก็ต้องตายอยู่แล้ว ก็น่าจะทำประโยชน์ให้กับเพื่อนมนุษย์คนอื่น ๆ นอกจากนี้ละครยังได้เสนอภาพ "ความดี" ของแตัวและเนียน ในเรื่องของความมีน้ำใจ และการเป็นเพื่อนตายของปิว กล่าวคือ ในตอนที่ปิวถูกเทศกิจจับ ทั้งสองคนนี้ก็เป็นที่รู้ว่าจะไปประกันตัวปิว และช่วยขออนุญาตผู้จัดการให้ปิวมาขายของบริเวณหน้าโรงนวด และเมื่อรู้ว่าปิวเป็นเอดส์ ก็ไม่ได้รังเกียจแต่กลับพยายามให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือปิวเท่าที่จะทำได้

สิ่งที่น่าสังเกตุอีกประการหนึ่งก็คือ ถึงแม้ว่า ตัวและเนืยน จะยากจน และอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีนัก แต่พวกเธอก็ไม่คิดที่จะประกอบอาชีพทุจริต เป็นมิจนาจีพลักเล็กขโมยน้อยแบบจอมและทวน ทั้งยังเห็นว่า การกระทำเช่นนั้น เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องอีกด้วย ลักษณะเช่นนี้ก็แสดงให้เห็น "คุณธรรม" ในจิตใจของ พวกเธอด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ละครก็ได้นำเสนอ "ภาพแบบฉบับ" อันได้แก่ การ แต่งตัวโป๊ แต่งหน้าเข้ม มีจริตจะก้าน โดยละครได้บอกว่า ผู้หญิงคนใดก็ตามเมื่อ ก้าวเข้าสู่อาชีพขายบริการทางเพศแล้ว เธอจะต้องมีลักษณะดังกล่าว เช่นเดียวกับ บิว ที่เมื่อตัดสินใจว่าจะเป็นโสเภณีแล้ว ก็เปลี่ยนวิธีการแต่งตัวจากที่เคยมิดชิด มาเป็นกระโปรงสั้นและ เสื้อแขนกุด ลักษณะเช่นนี้มีความหมายว่า "การเป็น โสเภณี" ได้เปลี่ยนให้ผู้หญิงมีลักษณะคล้าย ๆ กัน

- การมองตัวละคร

1. การมองตนเอง

ในช่วงแรก ทศนคติของบิวที่มีต่อ "หมอนวด" ก็คือ "อาชีพที่มีของแถม คือโรคมุมิคุ้มกันบกร่อง" ซึ่งเป็นสิ่งที่บิวไม่คิดจะทำและยังรู้สึกโกรธที่ปองทักว่า ไปขายตัวมา อย่งไรก็ตาม เมื่อไม่มีทางทำมาหากินอย่างอื่น ความคิดของบิวก็ เริ่มจะเปลี่ยนไป "เกิดมาก็เท่านี้ จะถือพระยศพระ เกียรติอะไร จะหมอนวดหรือ รัฐมนตรี สุดท้ายก็เข้าโลงเหมือนกัน" แต่ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้" กินอ้อมนอนหลับตอนที่ มีชีวิตอยู่" ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แท้ที่จริงแล้วบิวเห็นว่าอาชีพนี้ "น่ารังเกียจ" ถ้าจะ ต้องทำก็เพราะความจำเป็น แต่ในกรณีของบิวนั้น "ความจน" ไม่ใช่สาเหตุหลักที่ ทำให้เธอตัดสินใจขายตัว แต่เป็นเพราะเธอโดนข่มขืน ซึ่งทำให้เธอรู้สึกว่าได้ สูญเสียทุกสิ่งทุกอย่างไปแล้ว และหากจะต้องโดนเช่นนี้อีก ก็ทำแบบที่ได้เงินดีกว่า

ทั้งนี้ นอกจากความรู้สึก "ขยะแขยง สะอิดสะเอียน" ที่มีต่อสิ่งที่เธอทำแล้ว ปีว ยังต้องเสียใจ เมื่อรู้ว่าตนเองติดเอดส์ ทำให้เธอหมดอาลัยตายอยากในชีวิต แต่ในที่สุด เธอก็ยังเห็นคุณค่าของตนเอง โดยคิดจะช่วยเหลือสังคม

สำหรับตัวและเนียนั้น เห็นว่าอาชีพที่ตนทำอยู่เป็นอาชีพสุจริตที่มีรายได้ดี เป็นการ "ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์" ไม่ได้รู้สึกว่าเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจ น่าอับอาย แต่อย่างไร

ทั้งนี้ จะเห็นว่ามุมมองที่ปีว ตัว และเนียนมีต่ออาชีพโสเภณีนั้นต่างกัน แต่สิ่งหนึ่งที่เหมือนกันก็คือ ตัวละครทั้ง 3 ไม่เคยกล่าวถึงการทำอาชีพใหม่เลย ลักษณะ เช่นนี้มีความหมายว่า อาชีพโสเภณีถ้าเข้าไปแล้ว "ออกยาก"

2. ปฏิกริยาที่ตัวละครอื่น (สังคม) มีต่อเขา

ถึงแม้ว่าการขายตัวจะดูเป็นเรื่องธรรมดาของคนในสลัม แต่พบว่าแม้แต่เปี้ยก จอมและทวน ซึ่งเป็นมิถาอาชีพก็ยังคงดูถูกอาชีพนี้ ดังจะเห็นได้จากคำพูดที่ว่า "เป็นหมอนวดอย่างพวกแก ฤย ทุเรศ" "ชักชวนไปในทางที่เลื่อม" "ตราบายทั้งชีวิตก็ลบไม่หมด" "เฝ้าคำ" "คนเราเป็นไปแล้ว ถึงจะเลิกอาชีพ ก็ได้ชื่อว่าเป็นอยู่ดี" และยิ่งรังเกียจมากขึ้นไปอีกเมื่อรู้ว่า "ปีว" ซึ่งเป็นหมอนวดติดเอดส์ เห็นได้จากคำพูดของแป๊ะคำที่ว่า "เป็นเอดส์แล้วมาขายข้าวแกง ใครจะกิน" หรือแม้กระทั่งแป็งเปี้ยกซึ่งเป็นโสเภณีเหมือนกัน ก็ยังย้ายบ้านหนีไปอยู่ที่อื่น

สิ่งที่น่าสังเกต ก็คือ ในตอนท้ายการที่จอมตัดสินใจจะรับเลี้ยงปีวและการที่ชุมชนอนุญาตให้ปีว ตัวและเนียนมาอยู่ด้วยโดยให้ฝึกอาชีพนั้น สามารถตีความได้ว่า สังคมเริ่มเปิดกว้างสำหรับโสเภณีที่เลิกอาชีพแล้วคิดจะกลับไปใช้ชีวิตอย่างคนอื่น ๆ

- บทบาทและความสำคัญของตัวละคร

ในเรื่องนี้ ปิว แต้ว เนียน และแป้งเปี้ยกเป็นเพียงภาพจำลองชีวิตแบบหนึ่งของผู้ที่อาศัยอยู่ในสลัม ซึ่งไร้การศึกษาและยากจนเช่นเดียวกับที่จอม ทวนและเปี้ยก เป็นภาพของแก๊งมัจฉาชีพ ดังนั้นตัวละครดังกล่าวจึงไม่ได้มีความสำคัญหรือบทบาทต่อการดำเนินเรื่องแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวละครที่เป็นโสเภณีกับตัวละครตัวอื่น ๆ แล้ว จะพบว่าปิวมีส่วนทำให้ชีวิตของเปี้ยกและจอมดีขึ้น โดยในตอนที่คุณพรชและเตี้ยถูกจอมจับไปเรียกค่าไถ่นั้น เปี้ยกปฏิเสธที่จะไปช่วย เพราะกลัวว่าตนและพี่สาวจะถูกเล่นงาน แต่ปิวบอกว่าไม่ต้องเป็นห่วงตน ชีวิตของคุณพรชและเตี้ยสำคัญกว่า ซึ่งผลจากการกระทำในครั้งนี้ ทำให้คุณพรชตัดสินใจรับเลี้ยงดูเปี้ยกเป็นบุตรบุญธรรมและได้ไปศึกษาต่อที่เมืองนอก ส่วนจอมนั้น ภายหลังจากที่รู้สาเหตุว่าที่ปิวไปเป็นโสเภณีจนต้องติดเอดส์นั้น เป็นเพราะความเจ็บใจและเสียใจที่โดนตนข่มขืน ก็สำนึกผิด กลับตัวเป็นคนดี ประกอบอาชีพสุจริต ทำให้ทุกคนยกย่องและชื่นชม

ความหมาย

ตัวละครที่เป็นโสเภณีในเรื่องนี้ ไม่เพียงแต่ปิว หากยังรวมถึง แต้ว เนียน และแป้งเปี้ยกนั้น ถึงแม้จะถูกนำเสนอในลักษณะที่เป็น "แบบฉบับ" คือแต่งหน้าจืด แต่งตัวโป๊ ชอบโวยวาย แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าภาพของคนกลุ่มนี้จะก่อให้เกิดความรู้สึกในทางลบ เนื่องจากละครได้แสดงให้เห็น "ความดี" ของตัวละครเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นความมีน้ำใจ ความจริงใจและปรารถนาดีต่อผู้อื่น ซึ่งการนำเสนอในลักษณะที่ว่าโสเภณีเป็น "คนดีที่น่าสงสาร" นั้นเป็นเหมือนการเรียกร้องให้ผู้ชมมองอย่างเข้าใจและเห็นใจ ในขณะที่เดียวกันก็บอกว่า ถ้าไม่เป็น

โสภณีเลยจะตีกว่า เนื่องจากหากเธอโชคร้ายได้รับเชื้อเอดส์แบบปิว ถึงแม้
สังคมจะให้โอกาสเธอ แต่ในที่สุดแล้ว จุดจบของเธอก็คือความตายนั่นเอง

สำหรับจุดยืนของ "ชีวิตเปื้อนฝุ่น" นั้นพบว่า ถึงแม้ละครจะพยายาม
มองอย่างเป็นกลางโดยสร้างภาพโสภณีให้เป็น "คนดีที่น่าเห็นใจ" และนำเสนอ
เรื่องราวที่ก่อให้เกิดทัศนคติในทางบวก พยายามกำจัดอคติที่มีต่ออาชีพนี้ โดยผ่าน
คำพูดของแป้งเป็ยกที่ตำหนิผู้ชายว่า "หาว่าเป็นผู้หญิงอย่างว่า แล้วผู้ชายที่มันไป
เที่ยว ไม่น่าดูหมิ่นกว่าหรือ" แต่ความรู้สึกในแง่ลบและอคติทางเพศที่มีต่อ "โสภณี"
ก็ยังคงปรากฏอยู่ ดังจะเห็นได้จากการที่ปิวเองก็รังเกียจอาชีพนี้

นอกจากนี้การที่ละครกำหนดให้ "ทางที่ไม่น่าเลือก" ของผู้หญิงคือ
อาชีพโสภณี ในขณะที่ของฝ่ายชายคือการเป็นมิชชันนารีนั้น ก็แสดงให้เห็นถึงความ
ไม่เท่าเทียมกันทางเพศเช่นกัน และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในเรื่องอาชีพ ก็คือ
ในขณะที่เป็ยก จอม และทวนซึ่งเป็นมิชชันนารี และ "ทำความชั่ว" มากกว่าปิวที่
ประกอบอาชีพ "สุจริต" ไม่ได้เบียดเบียนใคร แต่พวกเขาก็ยังถูกและเหยียด
หยามโสภณี ซึ่งแสดงให้เห็น "ศักดิ์ศรีที่เหนือกว่า" ของโจร นอกจากนี้การให้
ความสำคัญต่อความบริสุทธิ์ของเพศหญิง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานเชิงชอนใน
เรื่องพฤติกรรมทางเพศนั้น ก็ปรากฏอยู่ใน "ชีวิตเปื้อนฝุ่น" ด้วยเช่นกัน โดยเห็น
ได้จากการที่ปิวตัดสินใจที่จะ "ขายตัว" หลังจากที่โดนจอมข่มขืน ทั้ง ๆ ที่ก่อน
หน้านั้น แม้จะยากจนอย่างไร เธอก็ปฏิเสธที่จะทำเช่นนั้น เนื่องจากเธอยังถือว่า
เธอมี "เกียรติ" อยู่ แต่เมื่อเกียรติถูกทำลายเธอก็ไม่มีอะไรที่จะต้อง "เสีย"
มากกว่านี้อีกแล้ว

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ถึงแม้ละครเรื่องนี้ได้พยายามนำเสนอมุมมอง
ใหม่ ๆ ที่มีต่อโสภณี (อุดมการณ์ต่อต้าน) แต่มุมมองเก่า ๆ (อุดมการณ์หลัก)

ในเรื่องดังกล่าวก็ยังคงอยู่ เนื่องจากค่านิยมในเรื่องเพศที่ให้อภิสิทธิ์แก่ฝ่ายชาย นั้นฝังรากลึกมานานในสังคมไทย

เมื่อพิจารณา การกล่าวถึงปัญหาโสเภณีของ "ชีวิตเปื้อนฝุ่น" จะเห็นว่าเป็นการมองโดยใช้แนวคิดแบบ Feminist Approach เป็นหลัก กล่าวคือ มองว่าปัญหาโสเภณีมีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างกับปัจจัยทางสังคม โดยผ่านคำพูดของแม่เปี้ยกที่ว่า "ถ้าไม่มีอุปสงค์ ก็ไม่มีอุปทาน" และละครยังได้กล่าวถึงสาเหตุของการเป็นโสเภณีของตัว เนียน และแม่เปี้ยกว่า เป็นเพราะความยากจน และไม่มีความรู้ที่จะ ไปประกอบอาชีพอื่น ทั้งนี้หากโชคของเธอยังคงดีและมีผู้มาช่วยนำทาง เช่นคุณพรพรฯ เธอก็จะมีชีวิตใหม่ได้ เป็นการบอกว่าหากมีการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ที่มีแนวโน้มว่าจะก้าวเข้ามาสู่การขายบริการทางเพศ ปัญหาโสเภณี ก็จะลดน้อยลง

คุณหญิงนอกทำเนียบ

เรื่องย่อ

"ศจี" ลูกสาวของจุกและตาศรี มีความทะเยอทะยานมาตั้งแต่เด็กและใฝ่ฝันว่าจะต้องเป็น "คุณหญิง" ให้ได้ ทั้งนี้ความฝันของเธอก็ใกล้จะเป็นจริง เมื่อเธอได้แต่งงานกับท่านทูต "ปราจิต" สามีมของ "คุณหญิงอรุณวดี" ผู้เป็นเจ้านายของเธอ ซึ่งหากปราจิตได้รับคัดเลือกให้เป็นเอกอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐ ศจีก็ได้รับการแต่งตั้งเป็นคุณหญิง แต่แล้วเหตุการณ์ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้น เมื่อจุกโดนรถชนเสียชีวิต และมีการตีแผ่ประวัติความเป็นมาของจุก อดีตโสเภณีที่ "แม่ปริก" เจ้าของซ่องเก็บมาเลี้ยง ซึ่งเมื่อเกิดเรื่องนี้ขึ้น ทำให้ปราจิตพลาดตำแหน่งทูตเนื่องจากถือว่ามีประวัติต่างปร้อย ความเสียใจประกอบกับร่างกายที่ไม่แข็งแรง ทำให้ปราจิตล้มป่วยและเสียชีวิต ศจีจึงออกจากบ้านมาโดยที่ไม่ได้สมบัติอะไรเลย เพราะเธอไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับปราจิต เธอเป็นเพียง "คุณหญิงนอกทำเนียบ"

โครงเรื่องที่เกี่ยวข้องชีวิตโสเภณี

ชีวิตของเด็กสาวคนหนึ่งที่กำลังจะประสบความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้า ทั้งในเรื่องหน้าที่การงานและความรัก แต่ทุกสิ่งต้องพังทลายลงเมื่อความจริงถูกเปิดเผยว่า เธอเป็นลูกสาวของอดีตโสเภณีที่เจ้าของซ่องเก็บมาจากถังขยะ ความเสื่อมเสียนี้ทำให้เธอไม่ได้เป็น "คุณหญิง" อย่างที่เธอต้องการและมีส่วนทำให้สามีของเธอเสียชีวิต เธอจึงตัดสินใจออกจากบ้านละทิ้งทุกสิ่งไว้ข้างหลัง

ในเรื่องนี้ ถึงแม้ "ศจี" ซึ่งเป็นตัวละครหลัก จะไม่ได้เป็น "โสเภณี" แต่ตัวละครอื่น ๆ ที่มีความผูกพันและใกล้ชิดกับศจีมาตั้งแต่เด็กๆ ล้วนแต่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้าประเวณีทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจุก แม่ของศจี ซึ่งจุดจบของ

เธอมีความสำคัญต่อจุดจบของสจีเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ตัวละครสองตัวนี้มีความ
เกี่ยวพันกันอย่างแยกไม่ออก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาตัวละคร
ดังกล่าว เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมด

- กระบวนการเข้าสู่อาชีพ "โสเภณี" ของ "จุก" "ไก่อ และ เยลลี่"

1. สาเหตุของการเข้าสู่อาชีพ เนื่องจากจุกถูกเลี้ยงดูอยู่ในชองมาตั้งแต่เด็ก การขายบริการทางเพศจึงเป็นสิ่งที่เธอคุ้นเคย ไม่ได้มีความรังเกียจ และเมื่อมีคนมาเสนอ "ราคา" ที่สูงให้เธอ เธอจึงตกลง ส่วนโสเภณีคนอื่นๆ นั้น ละครไม่ได้กล่าวถึงเหตุผลในการค้าประเวณี

2. วิธีการเข้าสู่อาชีพ เมื่อจุกเห็นว่า หากขายตัวแล้วจะได้เงินเป็นจำนวนมาก เธอจึงสมัครใจที่จะทำเช่นนั้น ถึงแม้ว่าทุกคนจะห้าม แต่เธอไม่ฟัง ส่วนไก่อและ เยลลีนั้นก็สมัครใจที่จะมาอยู่กับแม่ปริก

3. วิธีการประกอบอาชีพ ในเรื่องนี้จุก ไก่อและ เยลลี่เป็นโสเภณีที่อยู่ในชองเล็ก ๆ แห่งหนึ่ง โดยผู้ที่มาเที่ยว จะเลือกผู้หญิงแล้วก็พากัน "ขึ้นห้อง" ไป ซึ่งลักษณะเช่นนี้ ถือเป็นโสเภณีระดับต่ำ

- การนำเสนอสภาพชีวิตของโสเภณี

เนื่องจาก "คุณหญิงนอกทำเนียบ" ได้นำเสนอเรื่องราวของชองสมัยก่อน ที่อยู่กับแบบครอบครัว มีความสัมพันธ์อันดี ใกล้ชิด สนิมสนมกัน ไม่ว่าจะเป็นแม่เลี้ยงที่ทำตัวเหมือน "แม่คอยดูแลลูก ๆ" หรือแมงดา ซึ่งเปรียบเสมือน "พี่ชายที่คอยปกป้องน้องสาว" ส่วนผู้หญิงที่อยู่ในชอง ต่างก็ถือว่าเป็นเหมือน "สมาชิกในครอบครัวเดียวกัน" ดังนั้นผู้หญิงในชองแม่ปริกทุกคนจึงมีความสุขกับอาชีพของตนเอง ไม่ได้ทุกข์ร้อนหรือพยายามขวนขวายหาอาชีพใหม่แต่อย่างใด ทั้งนี้ "คุณหญิงนอกทำเนียบ" มักจะนำเสนอภาพของโสเภณีเหล่านี้ในขณะที่รับแขก กำลัง

กินข้าว นั่งคุยกันอยู่ในบ้านหรือไม่ก็เสริมสวยอยู่ที่ร้านของชมพู่ ซึ่งจะเห็นว่ากิจกรรมที่เธอทำนั้นมืออยู่ไม่ถ้อย่าง และทำในฐานะที่เป็น "โสเภณี" จึงกล่าวได้ว่าพวกเธอมีชีวิตอยู่ใน "โลกของโสเภณี" ไม่ได้เรียนรู้อะไรใหม่ ๆ ที่จะช่วยพัฒนาชีวิตให้ดีขึ้นเลย ยิ่งไปกว่านั้น ละครยังบอกว่าอาชีพของพวกเธอมีแต่จะตกต่ำลงเรื่อย ๆ เห็นได้จากจุก ไม้ และเขल्ली ตอนที่เป็นโสเภณีใหม่ ๆ นั้น ค่าตัวของพวกเธอมีราคาแพง แต่เมื่อ "มีประสบการณ์" มากขึ้น ค่าตัวของเธอกลับตกลงเรื่อย ๆ ซึ่งลักษณะเช่นนี้ตรงกันข้ามกับอาชีพอื่น ๆ ทั่วไป

- การนำเสนอกระบวนการค้าประเวณี

"คุณหญิงนอกทำเนียบ" ได้แสดงภาพของช่อง ซึ่งเป็นรูปแบบดั้งเดิมของการขายบริการทางเพศ โดยในเรื่องนี้เป็นช่องระดับล่าง มีผู้หญิงประมาณ 6-7 คน โดยผู้ที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

1. เจ้าของช่อง เป็นผู้ดูแลกิจการทั้งหมด โดยจะหักค่าตัวของผู้หญิงไว้ครึ่งหนึ่ง ภาพของ "แม่ปริก" จะเป็นหญิงวัยกลางคน ไม่มีความรู้ ชี้นิ้วชี้แต่จริง ๆ แล้วมีจิตใจดี
2. คนเชียร์แขก ทำหน้าที่ต้อนรับและเชียร์แขก เวลาที่เหลือในแต่ละวันส่วนใหญ่จะหมดไปกับการกินเหล้า ทั้งนี้ภาพของ "นิตหน้อย" จะออกมาในลักษณะตลกขบขัน
3. ผู้ที่มาใช้บริการ ในเรื่องนี่ก็คือ ชาวบ้านที่อยู่ในบริเวณนั้น ซึ่งจะมีฐานะปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ทุกคนก็จะสนิทสนมกับผู้ที่อยู่ในช่องแม่ปริกเป็นอย่างดี

สิ่งที่น่าสังเกตก็คือ พบว่าภาพของ "แม่ปริก" และ "นิตหน้อย" จะถูกนำเสนอในลักษณะที่ "น่าขัน" มากกว่า "น่ากลัว" ดังเช่นการที่แม่ปริกคุยกับไม้

เยลลี่และนิตหน้อยและเข้าห้อยกันไปมา หรือการที่แม่ปริกพูดถึงอาการกลัวผีของ นิตหน้อยว่า "ตัวยังกับควายหน้ายังกับโจร ดันกลัวผี" ทั้งนี้จะเห็นว่า "คุณหญิง นอกทำเนียบ" ได้นำเสนอภาพของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในลักษณะที่ "แปลกแต่ไม่แตกต่าง" กล่าวคือ แม้จะกล่าวถึงบุคคลเหล่านี้ในแง่ดี แต่ก็ไม่ได้ ทำให้ชีวิตของโสเภณี "ดีขึ้น" แต่อย่างใด

เรื่องราวของการค้าประเวณีในช่องแม่ปริก ถูกถ่ายทอดออกมาโดยมี ภาพที่แขกมาเลือกผู้หญิง แล้วพากันขึ้นห้องไป ทั้งนี้แม่แล้วจะหักค่าตัวของผู้หญิงไว้ ร้อยละ 60 อย่างไรก็ตาม การนำเสนอเรื่องดังกล่าวนี้เป็นเพียงการปูพื้นสำหรับ เหตุการณ์สำคัญที่จะเกิดขึ้นเท่านั้น

ภาพของตัวละคร เรียงตามลำดับดังนี้

- ลักษณะทั่วไปของตัวละคร (ที่เป็นโสเภณี)

- | | | |
|-----------|---|---|
| สถานภาพ | - | โสเภณี ยกเว้นจุดที่แต่งงานแล้วและมีลูก 1 คน |
| อาชีพเดิม | - | ทุกคนเป็นโสเภณีมาตั้งแต่แรก |
| ภูมิลำเนา | - | ไม่ชัดเจน |
| การศึกษา | - | ต่ำ |
| เชื้อชาติ | - | ไทย |
| ฐานะ | - | ยากจน |

- บุคลิกนิสัย และสภาพจิตใจของตัวละคร

ผู้หญิงที่อยู่ในช่อง "แม่ปริก" ส่วนใหญ่จะมีลักษณะคล้ายๆ กัน คือ ชอบ โวยวาย เสียงดัง ทะลึ่งตึงตัง อยากรู้อยากเห็น พูดเรื่องเพศกันอย่างเปิดเผย



ซึ่งลักษณะ เช่นนี้มีความหมายว่า สิ่งคมในช่องแม่ปริกหล่อหลอมให้ทุกคน " เป็นเหมือน ๆ กัน" อย่างไรก็ตาม ลักษณะเหล่านี้ถูกนำเสนอในเชิงตลกขบขันมากกว่าที่เสนอออกมาในแง่ลบ สำหรับ "จุก" โสเภณีที่มีบทบาทสำคัญนั้น นอกจากจะมีลักษณะดังกล่าวแล้ว ละครยังได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวละครตัวนี้ไว้อย่างชัดเจน ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงตอนที่เสียชีวิต ในช่วงแรกถึงแม้จุกจะตัดสินใจขายตัวเพราะ "เห็นแก่เงิน" แต่ในช่วงที่กำลังจะแต่งงานกับตาศรี แล้วมีแขกพากันมาประมูลราคาตัวเพื่อขอ "ขึ้นห้อง" กับจุกเป็นครั้งสุดท้าย จุกไม่ได้ "เห็นแก่เงิน" อีกต่อไป เพราะจุกตอบแม่ปริกว่า "มันน่าเกลียด กำลังจะเป็นเจ้าสาวของน้ำครีอยู่แล้ว" หรือการที่จุกตัดสินใจเลิกเป็นโสเภณีแล้วไปใช้ชีวิตอยู่กับตาศรี ซึ่งในช่วงที่อยู่ด้วยกัน จุกไม่เคยทำดีกับตาศรีเลย และยังเป็นสาเหตุที่ทำให้ตาศรีตาย แต่หลังจากนั้นจุกก็สำนึกผิด ขยันทำมาหากิน ตั้งใจจะเลี้ยงดูลูกให้ได้ดี ลักษณะ เช่นนี้แสดงให้เห็นทั้ง "ส่วนดีและส่วนเลว" ของ "อ๊ตว" อย่างจุก ภาพของตัวละครตัวนี้จึงมีลักษณะ "รอบด้าน" และมีพัฒนาการที่สมจริงสมจัง

– การมองตัวละคร

1. การมองตนเอง

คำพูดของจุกที่ว่า "อ๊ตวอย่างฉัน จะไปทำมาหากินอะไรได้" แสดงให้เห็นความคิดที่ว่า อาชีพนี้ "เป็นแล้วเป็นเลย" ทั้งนี้จุกก็เหมือนกับโสเภณีคนอื่น ๆ ในช่องแม่ปริก ที่ไม่คิดจะหาอาชีพอื่นทำ หากตาศรีไม่แต่งงานกับจุกก็คงจะต้องเป็นโสเภณีต่อไปเรื่อย ๆ เหมือนกับไก่และเขल्ली อย่างไรก็ตาม ผู้หญิงในช่องแม่ปริกส่วนใหญ่ โดยเฉพาะไก่และเขल्ली ไม่ได้คิดว่าการขายบริการทางเพศเป็นอาชีพที่ "น่ารังเกียจ" แต่อย่างใด แต่กลับมองว่าเป็นอาชีพที่ได้ช่วยเหลือผู้คน ดังที่เขल्लीพูดว่า "อาชีพอย่างเราก็ได้บุญ เวลาใครอดอันมา ก็ช่วยแก้เค้าไป แก้ทั้งปัญหาหัวใจและสิ่งคม" นอกจากนี้แม่ปริก ไก่และเขल्ली

ยังพูดถึงการเป็น "คารา" ของจุดตอนที่ เป็นโสภณีให้รัชนีฉายพั่งด้วยความภาคภูมิใจ แม่ปริกเองก็มองว่าการขายบริการทางเพศ ก็เป็นเพียงอาชีพๆ หนึ่ง ที่มีเกียรติยศและศักดิ์ศรีเช่นเดียวกับอาชีพอื่น ดังที่แม่ปริกบอกให้สารวัตรจัดการกับ ร้อยเวร เนื่องจาก "มาลบลู่ ดูหมิ่น เกียรติยศและศักดิ์ศรี"

ส่วนจุดนั้นมองว่าการเป็นโสภณีเป็นสิ่งที่ไม่ดี น่ารังเกียจ ดังที่จุกบอก ศีจิวว่า "ไปให้พินบ้านยายปริก" เช่นเดียวกับศิว ซึ่งพูดถึงอาชีพของแม่ปริกว่า "ถ้าเค้ารู้ว่ายายทำอาชีพอย่างนี้ เค้าจะคิดยังไง" คำพูดที่ว่า "อย่ามานับฉันเป็นญาติกับคนพวกนั้น" "เรากับคนพวกนั้นมันคนละชั้นกัน" หรือการปฏิเสธว่า "ไม่จริงดิฉันไม่ได้มาจากสถานที่อยู่อย่างนั้น" แสดงให้เห็นว่า เธอรังเกียจอาชีพโสภณี ถึงแม้ว่าครั้งหนึ่งแม่ของเธอจะ เคยทำอาชีพนี้ และบุคคลรอบข้างที่ช่วยเลี้ยงดูเธอก็ล้วนแต่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีทั้งสิ้น เธอไม่ยอมรับภูมิหลังของตนเอง และเห็นว่า เป็นเรื่องน่าอับอาย ขาดหน้าที่จะต้องเกี่ยวข้องกับ "คนพวกนั้น"

2. ปฏิกริยาที่ตัวละครอื่น (สังคม) มีต่อเขา

ในเรื่องนี้ "โสภณี" ในสายตาของคนทั้งที่อยู่ในซอยวัดใหญ่และสังคมภายนอกนั้น ก็จะเป็นภาพ ๆ เดียวกัน คือ เป็นคนที่ต่ำต้อย น่ารังเกียจและหากใครข้องเกี่ยวกับคนกลุ่มนี้ ก็จะทำให้คน ๆ นั้นต้องพลอยเสื่อมเสียเกียรติยศชื่อเสียงไปด้วย ดังจะเห็นได้จากอาการแตกตื่นของชาวบ้านที่เห็นแม่ปริกเข้ามาในวัด หรือคำพูดที่ว่า "เดี๋ยวอีนั่งพวกนั้นมาเดินพินพ่าน พระเจ้าเสื่อมหมด" นอกจากนี้ยังมีคำพูดของชาวบ้านเกี่ยวกับตาสรีว่า "ได้เมียอับมงคล ชีวิตเลยต่ำลง ๆ" และคำพูดของหลานยายเมี้ยนกับชาวบ้านที่ว่า "แม่เราไม่ให้เล่นกับลูกผู้หญิงหากิน" "ลูกค้าร้านพี่ชมพู่เว่ยวายไม่อยากใช้หัวร่วมกับอีนั่งพวกนั้น เค้ารังเกียจว่าสกปรก" คำพูดต่าง ๆ เหล่านี้ให้ความหมายเช่นเดียวกับการที่สุวรรณาถามศิวว่า "จริงไหมที่เค้าบอกว่าเธอมาจากสถานที่..." คำพูดของปราจิตใน

เรื่องชาติตระกูลของศจี ที่มีผลกระทบต่อความก้าวหน้าในการทำงานว่า "นักการทูตที่มีประสิทธิภาพ ต้องไม่มีประวัติค้างพริบทั้งภูมิหน้าและภูมิหลัง รวมทั้งภรรยาของเขาด้วย" รวมทั้งคำพูดของรัชনীฉายเกี่ยวกับศจีและจุกที่ว่า "ไม่อยากจะศักดิ์ศรีวงศ์ตระกูลถูกเหยียบย่ำจากผู้ที่สกปรกโสโครกพรรคนั้น" และ "เป็นงานศพที่อัปยศอดสูที่สุด ให้แขกคอยรับดอกไม้จันทน์จากพวกผู้หญิงหากิน เท่ากับเป็นการดูถูกศักดิ์ศรีเขา"

ทั้งนี้เมื่อพิจารณากันจริงๆ แล้ว จะพบว่า คำพูดดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความมีอคติต่อ "อาชีพ" กล่าวคือ ทุกคนรังเกียจ "ความเป็นโสเภณี" ของตัวละคร ไม่ใช่ "พฤติกรรม" ของตัวละคร ดังนั้นถึงแม้ว่าตัวละครหรือผู้ที่มีความเกี่ยวข้องจะเป็นคนดี ไม่ได้ประพฤติผิดล้นนอกทาง แต่สังคมก็ยังประทับตราบาปไว้กับคนกลุ่มนี้อยู่เนิ่นเอง ซึ่งมีความหมายว่าละครกำลัง "จู้" ผู้หญิงว่า อย่าเป็นโสเภณี เพราะถึงแม้เธอจะเป็นคนดีแค่ไหน ก็ไม่มีใครยอมรับ

- บทบาทและความสำคัญของตัวละคร

ตั้งที่กล่าวไปในตอนต้นแล้วว่า การที่แม่และบุคคลใกล้ชิดของศจีเป็นโสเภณี และเรื่องดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อละครเอกเป็นอย่างมากนั้น มีความหมายสำคัญ ทั้งนี้เริ่มตั้งแต่บุคลิกลักษณะของศจีที่มีความทะเยอทะยาน ก็เพราะถูกแม่ซึ่งถือเป็น "คนที่ต่ำต้อย ไร้ศักดิ์ศรี" ปลุกฝังมา จนเมื่อศจีได้เข้ามาทำงานกับคุณหญิงอรุณาดี และการทำงานของเธอกำลังเป็นไปด้วยดี บรรดาชายและป่าของเธอก็เขียนจดหมายมาถึงคุณหญิงว่าศจีเข้าโรงแรมกับคุณปราชิต และในช่วงที่ศจีได้แต่งงานกับคุณปราชิตแล้ว บุคคลเหล่านี้ก็ได้มาที่บ้าน ซึ่งถือเป็นเรื่องที่น่าขายหน้าที่รู้จักและคุ้นเคยกับคนพวกนี้ ที่สำคัญก็คือ ในช่วงสุดท้ายที่ความจริงถูกเปิดเผยออกมา ว่าแม่ของศจีเคยเป็นโสเภณี ซึ่งได้รับการเลี้ยงดูจากเจ้าของชื่อนั้น นอกจากจะทำให้ศจีต้องเสียชื่อเสียง เกียรติยศแล้ว ยังทำให้ปราชิตไม่ได้รับการ

คัดเลือกให้เป็นทูตประจำสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีผลต่อการเสียชีวิตของปราจิดและการออกจากบ้านของศจี

กล่าวโดยสรุปก็คือ การตายของอดีตโสเภณีคนหนึ่งทำให้ออนาคตของลูกสาวเธอที่กำลังจะเจริญรุ่งเรืองต้องมาดับมีดลง เพียงเพราะความจริงที่ว่าแม่ของเธอเคยมีอาชีพอะไรมาก่อน ทั้ง ๆ ที่แม่ของเธอและเธอก็ทำตัวดีมาตลอด ซึ่งหมายความว่า อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ข้องเกี่ยวกับโสเภณี ไม่ว่าจะตั้งใจหรือไม่ก็ตาม ก็จะไม่วันได้รับการยกย่องว่ามีเกียรติยศ คักคี่ศรีจากคนในสังคม ตรงกันข้ามชีวิตของคน ๆ นั้นจะตกต่ำลง และถูกดูถูกเหยียดหยาม แม้ว่าจะสะสมความดีมาเพียงใดก็ตาม

ความหมาย

"คุณหญิงนอกทำเนียบ" ได้นำเสนอภาพของโสเภณีในลักษณะที่เป็น "แบบฉบับ" คือ แต่งหน้าเข้ม ท่าทางจัดจ้าน ชอบโววาย แต่เนื่องจากละครได้นำเสนอภาพเหล่านี้ในเชิงตลกขบขัน ทำให้ "ภาพในแง่ลบ" ของพวกเธอลดความรุนแรงลง ในขณะที่มี "ภาพในแง่บวก" เข้ามาแทนที่ ไม่ว่าจะ เป็นไก่และเขल्लीที่มีน้ำใจ เป็นห่วงเป็นใยคนอื่น หรือจุกซึ่ง "เป็นแม่ที่ดี" อย่างไรก็ตาม เธอก็ไม่ได้รับการยกย่องว่าเป็น "คนดี" ที่ควรเอาเยี่ยงอย่าง ทั้งนี้ละครได้บอก อ้อม ๆ โดยผ่านจุดจบของไก่และเขल्ली ที่ต้องเป็นโสเภณีต่อไปจนแก่และค่าตัวถูกลงเรื่อย ๆ หรือ จุกที่ต้องเสียชีวิตและนำความเดือดร้อนมาสู่ลูกสาวของตนเอง

ในเรื่องนี้ มีการนำเสนออุดมการณ์หลักในเรื่องบรรทัดฐานทางเพศ ที่กำหนดให้ผู้หญิงรักษาพรหมจรรย์ ซึ่งผู้ที่ไม่ได้หรือละเมิดกฎเกณฑ์ เช่น โสเภณี ก็จะถูกประณาม และไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม โดยแนวคิดดังกล่าวถูกถ่ายทอดผ่านรูปแบบและวิธีการนำเสนอของละคร ประการแรกคือ การเปรียบเทียบ

โสภณีกับสถาบันศาสนาโดยผ่านตัวละคร 2 ตัว คือ จุกกับตาครี การที่ตาครีซึ่งเป็นมัคนายก และสัปเหร่อของวัด (ตัวแทนของสถาบันศาสนา) ตัดสินใจแต่งงานกับจุก อดีตคาราทองในช่องแม่ปริก เป็นเรื่องที่น่ารังเกียจเป็นอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากปฏิกิริยาของชาวบ้านที่มีต่อตาครีเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง "ต้มหากลับ" "मारศาสนา" "เป็นถึงมัคนายก ยังไปยุ่งเกี่ยวกับนางพวกนั้นอีก" "ศีลแตกตอนแก่เอาผู้หญิงอย่างมาเป็นเมีย" คำกล่าวเหล่านี้ล้วนแสดงถึงความรู้สึกในด้านลบที่มีต่อตาครี เนื่องจากไปยุ่งเกี่ยวกับ "คนอัปมงคล" เช่นจุก ทั้งที่จริงๆ แล้วตาครีมีเจตนาดี ที่จะช่วย "ชุบชีวิต" จุก แต่ดูเหมือนว่าเมื่อเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับหญิงขายบริการทางเพศแล้ว ภาพที่ออกมาจะเป็นไปในทางลบทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นถึงอคติที่มีต่อ "การเป็นโสภณี"

ประการที่สอง "คุณหญิงนอกทำเนียบ" ได้เปรียบเทียบสังคมของโสภณีกับสังคมของทวด โดยชี้ให้เห็นว่า โสภณีนั้นไม่มีเกียรติยศ ศักดิ์ศรี หรือคุณค่าใดๆ ในขณะที่บุคคลในวงการทวดถือเป็นผู้ที่มีเกียรติ ได้รับการยกย่องจากสังคม ดังนั้นการเป็นโสภณีหรือแม้กระทั่งเป็นญาติกับโสภณี และการเป็นคุณหญิงจึงเป็นสิ่งที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง เป็นเรื่องที่ไม่ไปด้วยกันไม่ได้เลย ทั้งนี้การที่สังคมตัดสิน "คดี" ว่าไม่สมควรจะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคุณหญิง เนื่องจากแม่ของเธอเป็นโสภณีนั้น แสดงให้เห็นว่าแม่จะไม่ได้เป็นโสภณีเอง เพียงแต่มีความเกี่ยวข้องกันก็จะไม่ได้รับการยอมรับ และยังเป็นการเลือนฐานะด้วยแล้ว สังคมไม่อนุญาตให้เธอทำเช่นนั้นได้ ลักษณะดังกล่าวชี้ให้เห็น การใช้พฤติกรรมทางเพศเป็นเครื่องมือในการวัดคุณค่าของผู้หญิง

สิ่งที่น่าสนใจประการหนึ่งก็คือ ละคร "คุณหญิงนอกทำเนียบ" ได้แสดงให้เห็นถึงอคติของสื่อเกี่ยวกับ "โสภณี" ไว้ด้วยเช่นเดียวกัน โดยในช่วงท้ายที่จุกเสียชีวิตนั้น หนังสือพิมพ์ก็พากันตีแผ่ประวัติความเป็นมาของจุกอย่างละเอียด ซึ่งหมายความว่าสื่อเองก็ยอมรับและยังช่วยตอกย้ำความคิดในแง่ลบที่มีต่อคนกลุ่มนี้

สำหรับการมองปัญหาโสเภณีของละครเรื่องนี้ พบว่า มีการใช้แนวคิดแบบ System Approach เป็นหลัก ผสมกับ Feminist Approach คือ ในขณะที่บอกว่าถูกขายตัวเพราะเห็นแก่เงิน (กล่าวโทษผู้หญิงว่าเป็นเพราะความไม่ดีของเธอเอง อันนำไปสู่จุดจบที่น่าอนาถในตอนท้าย) แต่ก็ได้กล่าวถึงสาเหตุของการเข้าสู่การขายบริการทางเพศของผู้หญิงทั่วไป ว่าเป็นเพราะ "ความจำเป็นทางเศรษฐกิจของคนในชนบท ถ้าคนมีงานทำ ก็คงจะไม่เข้ากรุงเทพฯ มาขายตัว" และเกิดจาก "สังคมฟุ้งเฟ้อ ผู้หญิงจึงขายตัวเพื่อให้ได้เงินมาซื้อเสื้อผ้า ข้าวของ" ซึ่งหมายความว่าเรื่องดังกล่าวเป็นปัญหาสังคม แต่ก็ไม่มีการเสนอหนทางแก้ปัญหาที่ชัดเจนไว้ มีเพียงคำกล่าวที่ว่า "รัฐบาลไทยยากจน และเรามีหลายปัญหาที่ต้องแก้" สิ่งที่น่าสังเกตก็คือ พบว่าจุดยืนของระบบราชการที่มีต่อโสเภณียังไม่ชัดเจน ดังจะเห็นได้จากการที่ร้อยเวรจับบรรดาโสเภณีที่มาแจกบัตรเชิญไปงานแต่งงานจนถูกเข้าห้องขัง แต่เมื่อสารวัตรกลับมา ก็สั่งให้ปล่อย และตัวสารวัตรเองก็ไปเที่ยวด้วย ลักษณะเช่นนี้ สรุปได้ว่าปัญหาการขายบริการทางเพศยังเป็นเรื่องที่คลุมเครือ แม้แต่ระบบราชการเองก็ยังไม่สามารถกำหนดที่ทำหรือแนวทางที่ชัดเจนต่อเรื่องดังกล่าวได้ เป็นการแสดงให้เห็นความประดักประเดิดทางความคิดที่มีต่อ "ความชั่วร้ายอันจำเป็น" หรือโสเภณีนั่นเอง



อรุณสวัสดิ์

เรื่องย่อ

ชีวิตของเด็กวัยรุ่นในช่วงที่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อ คืออยู่ระหว่างระดับมัธยมปลายจนถึงระดับอุดมศึกษาต้องเผชิญกับอุปสรรค ปัญหาต่าง ๆ โดยตัวละครเอก ฝ่ายชายที่ชื่อ "เม่น" นั้นได้รับบทเรียนชีวิตหลายเรื่อง ไม่ว่าจะ เป็นความไม่เข้าใจกันภายในครอบครัว ความผิดพลาดในเรื่องความรักที่ทำให้เขาเกือบหมดอนาคตทางการเรียน ในขณะที่ "อรณี" ตัวละครเอกหญิงซึ่งเป็นเพื่อนสนิทและแอบชอบเม่นมาตั้งแต่สมัยมัธยมปลาย และตัวละครอื่น ๆ จะผิดหวังในเรื่องความรัก แต่ก็ไม่ได้ทำให้พวกเขาเสียการเรียนเหมือนเม่น อย่างไรก็ตาม ความรักความเข้าใจของผู้ปกครอง การดูแลเอาใจใส่จากทางโรงเรียนและความหวังดีของเพื่อน ๆ ก็ทำให้เม่นผ่านพ้นเหตุการณ์ต่าง ๆ มาได้

โครงเรื่องที่เกี่ยวข้องชีวิตโส เณณี

น้อง (หญิงขายบริการทางเพศในอาบ อบ นวด) เคยให้บริการเม่น และได้มาเจอกับเม่นโดยบังเอิญในตอนที่เขาหนีออกจากบ้าน ทั้งสองได้ใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันพักหนึ่ง และเมื่อเพื่อนของน้องบอกให้เธอฉีกยาเสพติดให้เม่น เพื่อจะได้เป็นพวกเดียวกัน เธอกลับไม่ทำเช่นนั้นและบอกให้เม่นกลับบ้าน แล้วเธอก็โทรแจ้งตำรวจให้มาทลายแก๊งยาเสพติดนี้

- กระบวนการเข้าสู่อาชีพโส เณณีของ "น้อง"

เนื่องจาก "อรุณสวัสดิ์" เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตวัยรุ่น ที่วนเวียนเรื่องเรียนและเรื่องรัก ซึ่งประสบการณ์ทางเพศก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ผ่านเข้ามาในชีวิต ทั้งนี้

ภาพชีวิตของ "โสภณี" ในเรื่องนี้ได้ถูกนำเสนออย่างรวบรัด บอกเพียงว่าน้องเป็นหมอนวด (โสภณีระดับสูง) ในสถานบริการแห่งหนึ่งเท่านั้น ซึ่งสาเหตุที่มาเป็นโสภณี ก็เพราะมีปัญหาในครอบครัว ไม่ได้ให้รายละเอียดมากไปกว่านี้ อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ของเม่นกับน้อง ก็มีความหมายที่สำคัญบางประการ ดังจะกล่าวต่อไป

- การนำเสนอสภาพชีวิตของโสภณี

ภาพของผู้หญิงขายบริการทางเพศใน "อรุณสวัสดิ์" จะถูกนำเสนอโดยผ่าน "น้อง" และเพื่อนอีก 2 คน โดยกิจกรรมที่ปรากฏให้เห็นนั่นก็คือ การแต่งตัวไปทำงานและการเล่นไพ่กันในห้องพัก ซึ่งลักษณะเช่นนี้มีความหมายว่า ชีวิตของเธอจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมไม่ก็อย่าง ซึ่งหากไม่ใช่เรื่องของการทำงานแล้ว ก็จะเป็นเรื่องที่ทำให้ชีวิตของเธอ "แยกลงไปอีก" สิ่ง que เธอทำไม่ได้ช่วยเปิดโลกทัศน์หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของเธอเลย

- การนำเสนอกระบวนการค้าประเวณี

ในเรื่องนี้ ได้กล่าวถึงการขายบริการทางเพศว่าเกิดขึ้นในสถานบริการอาบ อบ นวดแห่งหนึ่ง ซึ่งถือเป็นการค้าประเวณีแบบเปิดเผย ทั้งนี้ละครไม่ได้กล่าวถึงบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกิจการการค้าประเวณีแต่อย่างใด

ภาพของตัวละคร

- ลักษณะทั่วไปของตัวละคร

"น้อง"

- สถานภาพ - โสด
- อาชีพเดิม - ไม่ปรากฏ
- ภูมิลำเนา - ไม่ปรากฏ
- การศึกษา - ค่อนข้างต่ำ
- เชื้อชาติ - ไทย
- ฐานะ - ยากจน

- บุคลิก นิสัย และสภาพจิตใจของตัวละคร

เนื่องจากสภาพครอบครัวที่ "บ้านแตกสาแหรกขาด" ของน้อง ทำให้เธอไม่มีที่พึ่ง เธอจึงใช้ชีวิตแบบไม่สนใจอนาคต แต่ถึงเธอจะทำตัว "เละเทะ" เธอก็ยังมี "ความดี" ในจิตใจ การที่เธอไม่ฉีดยาเสพติดให้กับแม่และบอกให้เขากลับเข้าบ้านไปเรียนต่อให้จบ แสดงถึงความหวังดีและความจริงใจต่อแม่

อย่างไรก็ตาม พบว่า ละครได้นำเสนอภาพของน้องและเพื่อนที่เป็นโสเภณีในลักษณะที่แต่งตัวโป๊ แต่งหน้าเข้ม พูดเรื่องเพศอย่างเปิดเผย ซึ่งถือเป็นภาพตาม "แบบฉบับของโสเภณี" ด้วยเช่นกัน ลักษณะเช่นนี้มีความหมายว่า ไม่ว่าจะเป็นคนดีเพียงใด เมื่อก้าวเข้าสู่อาชีพนี้แล้ว เธอจะถูกหล่อหลอมให้มี "ลักษณะร่วม" เหมือนกัน

- การมองตัวละคร

1. การมองตนเอง

ตัวน้องนั้นใจจริงของเธออยากจะเลิกเป็นหมอนวด และกลับไปใช้ชีวิตเหมือนคนอื่น ๆ เนื่องจากน้องรู้ว่าอาชีพที่เธอทำอยู่นั้น "น่ารังเกียจ" และ "ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม" ดังที่เธอพูดกับแม่นว่า "ฉันเองก็อยากจะเรียนต่อให้จบแต่อายุคน กลัวเขาจะรู้ว่าเป็นหมอนวด จะทำให้วงการศึกษามัวหมอง" ซึ่งการมองตัวเองว่าเป็น "หญิงคนชั่ว" ที่ "ชั่วแล้วชั่วเลย" ยังเห็นได้จากคำพูดของเธอที่พูดกับแม่นว่า "คุณก็ถือว่าเป็นคนดี เมื่อเทียบกับคนอย่างเรา ๆ" "ฉันมันคนไม่ดี เป็นผู้หญิงหากิน แถมยังติดยาอีก" และ "คนดี ๆ ที่ไหนจะมารักหมอนวดอย่างฉัน" ซึ่งความคิดเช่นนี้ก็มีความหมายเช่นเดียวกับคำพูดของเพื่อน ๆ น้องที่ว่า "ใครจะมาเอาผู้หญิงหากินอย่างเรา" และในสายตาของเธอ สังคมของหญิงโสเภณีเป็นคนละสังคมกับคนทั่วไป ดังคำพูดของเธอที่ว่า "คุณไม่เหมาะกับชีวิตอย่างนี้" "สังคมแบบนี้เหมาะกับฉัน คุณเป็นคนดี ฉันไม่รู้ว่าผิดรีเปล่าที่เอาคุณมาพัวพัน" อย่างไรก็ตาม เมื่อเธอมาพบกับแม่น ความคิดของเธอก็เปลี่ยนไป ทั้งนี้เธอคิดที่จะ "เริ่มต้นชีวิตใหม่ จะได้มีชีวิตที่ดี ๆ อย่างคนอื่น"

2. ปฏิกริยาที่ตัวละครอื่น (สังคม) มีต่อเขา

ในเรื่องนี้จะเห็นมุมมองของสังคมที่มีต่อโสเภณีได้จากออร์ณี ปู่เล็ก และพ่อของแม่น ทั้งนี้ พบว่าทุกคนมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อน้อง ถึงแม้ว่าจะยังไม่รู้จักก็ตาม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความคิดเหล่านี้เกิดจาก "อคติ" ที่มีต่อ "อาชีพ" ไม่ว่าจะ เป็นคำพูดของออร์ณีที่ว่า "ผู้หญิงพรรคนั้น เม่นคงโดนหลอก" อากาหรินัวหน้าของปู่เล็ก เมื่อรู้ว่า "เพื่อน" ของแม่นเป็นใคร หรือคำพูดที่แสดงการเหยียดหยามของเกาท์ พุดถึง "เมีย" ของแม่น และแม้แต่แม่นเอง ถึงแม้จะยอมรับว่าน้องเป็นคนดี

แต่เขาก็เห็นว่าหมอนวดเป็นอาชีพที่ต่ำ ดังจะเห็นได้จากคำพูดของเขาในตอนที่ว่า น้องติดยาเสพติดว่า "ชีวิตคุณยังตกต่ำไม่พออีกหรือ" ซึ่งการนำเสนอเช่นนี้ เป็นการชี้ให้เห็นโทษของการเป็นโสเภณีว่า จะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม



– บทบาทและความสำคัญของตัวละคร

ในเรื่องนี้ "น้อง" เป็นผู้หญิงคนหนึ่งที่ผ่านมาในชีวิตของแม่นในช่วงที่เป็นจุดหักเหของชีวิต ซึ่งกล่าวได้ว่าตัวละครนี้มีความสำคัญต่ออนาคตของแม่น ทั้งนี้หากน้องติดยาเสพติดให้กับแม่น เขาก็คงจะไม่มีโอกาสได้กลับไปเรียนหนังสือ แต่คงจะต้องจมปลักอยู่กับแก๊งยาเสพติดนี้ นอกจากนี้การตัดสินใจกลับบ้านของแม่น ส่วนหนึ่งก็เป็นเพราะน้องได้ขอร้องเขาไว้ อย่างไรก็ตาม เมื่อแม่นกลับบ้านแล้ว เธอก็ไม่มีความสำคัญอีกต่อไป

ความหมาย

สำหรับ "ภาพ" ของหญิงขายบริการทางเพศที่ถูกนำเสนอในเรื่องนี้จะ เป็นภาพของผู้หญิงที่แต่งตัวโป้ แต่งหน้าเข้ม ชอบพูดเรื่องเพศ ซึ่งถือเป็น "แบบฉบับ" ของโสเภณี

อย่างไรก็ตาม ละครก็ได้พยายามแสดงให้เห็น "ส่วนดี" ของผู้ที่ประกอบอาชีพค้าประเวณี โดยผ่าน "น้อง" ซึ่งเป็นหมอนวด แต่ถึงแม้ตัวละครดังกล่าว จะมีความจริงใจและหวังดีต่อตัวละครเอก เธอก็ยังคงถูกมองในแง่ลบ เนื่องจากเธอมีอาชีพ "ขายบริการทางเพศ" ซึ่งอย่างไรเสียก็ไม่มีทางที่จะได้รับการยอมรับจากสังคม แต่ถือเป็นเรื่องที่น่าอับยศ อดสู ดังนั้นเธอจึงไม่ได้ลงเอยกับแม่น ซึ่งการ "ไม่ให้รางวัล" เช่นนี้มีความหมายว่า ละครไม่ส่งเสริมให้มีการเลียนแบบตัวละครดังกล่าว

เมื่อพิจารณาการนำเสนอความคิดในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศแล้ว พบว่า "อรุณสวัสดิ์" ได้ทำหน้าที่ต่อยอดคุณลักษณะหลักที่มองพฤติกรรมทางเพศของชายและหญิง โดยใช้มาตรฐานที่แตกต่างกัน กล่าวคือ มองว่าการหาประสบการณ์ทางเพศของผู้ชายเป็นเรื่องธรรมดา แต่กลับให้ความสำคัญกับพรหมจรรย์ของผู้หญิง ดังนั้นโสเภณีซึ่งมีประสบการณ์กับชายหลายคน จึงถือเป็น "ผู้หญิงแล้ว" โดยที่ไม่ได้พิจารณาถึงความดีในจิตใจของเธอแม้แต่น้อย

ส่วนมุมมองที่มีต่อปรากฏการณ์โสเภณีในเรื่องนี้ พบว่า ละครได้นำเสนอสาเหตุหลักที่ทำให้หญิงต้องไปเป็นโสเภณีว่า เป็นเพราะความกดดันทางสังคม (ครอบครัวแตกแยก ทำให้เธอไม่มีที่พึ่ง) แต่สิ่งที่มีส่วนผลักดันก็คือ ความไม่รักดีของเธอ จึงกล่าวได้ว่า ละครได้ใช้มุมมองแบบ Feminist Approach เป็นหลัก ประกอบด้วยแนวคิดแบบ System Approach